

י"ל ע"י ארגון נעשה ונשמע
 טל: 0722-477774 פקס: 0722-155-701
 דוא"ל: m072247774@gmail.com

הקבצו

בית וועד לחניכי הישיבות
 העוסקים בתורת מוהר"ן מברסלב זיע"א

גליון
29

תשרי חשוון תשע"ה
 נושא החודש:
 קדושת הברית [ב]

דרכה של תורה

מאמר תורני בנושא ע"פ תורת מוהר"ן

קדושה - התמודדות למעשה

קודם מעשה

כפי שהתבאר, היסוד של קדושת הברית הוא להיכן מופנה הקשר והאהבה הפנימית של האדם, האם להשם יתברך או לכיוון אחר. החל מרגע לידתו וכניסתו לברית מילה, ובמשך כל חייו - מוטל על האדם להפנות את המבט לכיוון מסוים, ולהתקדם אליו כל הזמן. הכיוון המסוים הוא הקשר והאהבה להשם יתברך, כשכל חייו הוא מהלך אחד רצוף של התקדמות לכיוונו. כל התורה והמצוות תכליתם הוא להביא אותנו אל הקשר הזה, ולהיפך, כל האיסורים והעבירות חלילה, משמעותם הוא ריחוק וניתוק מהקשר הזה.

הביטוי העיקרי של העניין הוא בקדושת הברית, שם נמצא עיקר הנסיון להסיט את המבט ולהפנות את האהבה והקשר למקום זה, או להיפך, להתגבר על המשיכה הזאת, ולהישאר עם הפנים והמבט הפנימי למקום הנכון. אבל המערכה לא מתחילה בשעת הנסיון. אלא דווקא קודם לו. העבודה הקדושה של 'שמירת הברית', מתחילה בכך שאדם עמל לבנות קשר עם השם יתברך, ומפנה לשם את כל כוחותיו

מחשבותיו דיבוריו ומעשיו - מהבוקר ועד הערב ועד בכלל, במשך כל ימי חייו.

הנקודה המרכזית שאמורה להנחות אותנו בכל יום מחיינו, ובכל מחשבה דיבור ומעשה, הוא: האם זה מקרב אותי להשם יתברך או מרחק אותי. כמובן, את ההכרעה לכך נותנת לנו התורה, ומלמדת אותנו באר היטב מה הם הדברים שמקרבים אותנו (המצוות), ומה הם הדברים שמרחקים (העבירות), אך זו הנקודה שעומדת במרכז ההתעניינות - התקרבות או התרחקות, ויש גם שטח רחב שבו אין מצוות או עבירות, והמכריע העיקרי היא רק הנקודה הזאת (וכפי שהרחבנו בזה בנושא קדושת האכילה).

ככל שהנקודה הזאת נבנית בתוכנו, כך אנו בונים את ה'ברית' שלנו עם השם יתברך. ואזי כשמוגיעים לנסיון העיקרי, יש לנו את הכלי נשק העיקרי להתמודד; הגענו מוכנים. ברור לנו מה אנחנו רוצים, לאיפה אנחנו חותרים, וממילא מזהים מיד לאיפה הנסיון הזה מנסה להוביל אותנו, ויודעים לעצור בזמן, שלא לאבד את מה שכל

במאמר הקודם (גליון 28 - אב-אלול תשע"ז) התבאר מהות העניין של 'קדושת הברית'; שם נוכחנו כיצד מצד אחד הוא יסוד היהדות, ומצד שני הוא עיקר המלחמה והנסיון, ולאחר מכן התבארו באריכות יסודות העניין, ומשמעותו המעשית.

במאמר זה נתקדם לחלק המעשי, כיצד אכן ניתן לזכות לקדושת הברית, או נכון יותר 'לשמירת הברית'. מובן מאליו, שהחלק המעשי קשור ומאוחד בקשר בל ינתק עם הבנת יסודות העניין, כי רק כאשר ברור לנו מהות העניין, ומדוע הוא נחוץ לנו - יהיו לנו כוחות להתמודד אתו כראוי ובהצלחה.

לשם כך, מומלץ לקרוא גם את המאמר הקודם, אך היסודות הנחוצים יחזרו על עצמם בקצרה גם במאמר זה.

החלק המעשי של ההתמודדות מתחלק באופן כללי לשלושה חלקים: קודם מעשה, בשעת מעשה, ולאחר מעשה.

תורה תבלין

חז"ל אומרים: "בראתי יצר הרע, בראתי לו תורה תבלין" (קידושין ל, ב). והרמב"ם מפרש זאת בצורה ממוקדת על עניין הקדושה, כאשר לאחר שמפרט כל דרכי הזהירות וההרחקה, הוא מוסיף ואומר (הלכות אס"ב פכ"ב הכ"א): "גדולה מכל זאת אמרו: יפנה עצמו ומחשבתו לדברי תורה, וירחיב דעתו בחכמה שאין מחשבת עריות מתגברת אלא בלב פנוי מן החכמה, ובחכמה הוא אומר 'אילת אהבים ויעלת חן, דדיה ירווך בכל עת, באהבתה תשגה תמיד'". כאומר, לאחר כל דרכי הזהירות, אין לי מה לומר לך אלא עצה אחת: תמלא את עצמך בתורה, ואז תינצל.

באופן כללי: ככל שאדם ממלא את עצמו יותר ברוחניות, הוא מרוכז יותר, ומזוכך יותר, והעולם עם כל יצריו ונסיונותיו פחות מדבר אליו. זהו דבר שכל אחד יכול להעיד עליו בחוש: לאחר לימוד או תפילה כראוי - המצב הוא אחרת. מדובר אם כן בעצה כללית ועקיפה - תתעסק בדברים טובים, וממילא לא תצטרך להתמודד עם דברים בעייתיים. וכלשון מוהר"ן: "תתעסק בטוב, והרע יפול מאליו".

אבל בנוגע לעניין קדושת הברית - אין זו עצה עקיפה אלא עצה ישירה הנוגעת למהות העניין.

דבר המערכת

שנה חדשה

עומדים אנו בפתחה של שנה חדשה.

שנה חדשה, כפי המבואר בספרים - הוא עולם חדש. עולם חדש ממש; שמים חדשים, אדמה חדשה, אנשים חדשים, בניינים, מכוניות, כבישים, זבובים ופרחים - הכל חדש.

וגם השליחות שלנו חדשה. את השליחות של השנה הקודמת סיימנו, וכעת יש לנו תפקיד חדש, לעם ישראל בכלל, ולכל יהודי בפרט.

זה מחדש ומאתגר. להתחיל מחדש זו תמיד הזדמנות. כל מה שתמיד רצינו, ולא כל כך הצלחנו - כעת אפשר לזכות. הכל חדש, הכל נקי, אפשר לנסות הכל מחדש.

אבל עולם חדש - הוא גם העלמה חדשה. עולם חדש פירושו עולם יותר מגושם, עם יותר הסתרות ויותר נסיונות, שאם לא כן - הוא זהה לשנים הקודמות, וזאת זה כבר היה לנו...

וזה מפחיד. כי עולם של נסיונות הוא עולם מסוכן, שעלול להשאיר אותנו חלילה רחוקים מה' ורחוקים מהתכלית, ועלול לנשל אותנו משליחותנו.

בשביל זה קבלנו במתנה את חודש תשרי. חודש תשרי נקרא 'ירח האיתנים' - חודש עם כוחות חזקים ואיתנים שיש בכוחו לשבור את ההסתרה, ולהמשיך הארה של רחמים, שיהפוך את ההסתרה - לגילוי, ואת העולם המגושם - לכלי לעבודת ה'.

בחודש תשרי אנו עסוקים ומוקפים בקדושה וקרבת ה' מכף רגל ועד ראש. לא מכירים משהו אחר. ולאחר חודש כזה - יש לנו כבר 'ראש', ראש על הכתפיים, ברור לנו מה אנחנו רוצים ולאן פנינו מועדות.

עם הראש הזה אנו מתחילים את השנה החדשה. ונכנסים לחודש חשוון, שהוא - נכון מאד - הצוואר..

הצוואר אין בו אצבעים מיוחדים, אבל הוא בעצמו המיוחד. הצוואר הוא זה שמחבר את הראש לגוף, ובלעדיו אין כלום, לא ראש ולא גוף. שם מקום השחיטה ושם מקום החיים. וכך חודש חשוון, אין בו שום יום 'מיוחד', אך כל כולו מיוחד, חודש של התחדשות למעשה, עם הכח של תשרי מאחורה, ועם הפנים אל כל השנה קדימה.

זו ההזדמנות לחדש את הקשר הפנימי שלנו. לחפש אתנו מחדש, למצוא אותנו מחדש, ולבנות אותנו כראוי.

מטרת הגליון הוא לקחת את ההארה של חודש תשרי - להאיר אותה במשך כל השנה, ולהאיר דרכה את כל הפינות והמקומות בהם שכחנו שיש חודש תשרי. הגליון הנוכחי בפרט, עוסק באופן מעשי בבניית הקשר עם ה', והתמודדות עם נסיונות, יהי רצון שנוכח.

"היא רעווא קמיה דתשרי על עמיה" - שה'תשרי' ילווה אותנו תמיד..

הנושאים הבאים:

- כסליו - התחזקות
- סבת - ידיעה ובחירה
- שבט - ממוון ופרנסה
- אדר - תוכחה
- ניסן - תפילה
- אייר - הזמן והמקום

המשך בעמוד ב' <<<

כך חשוב לנו. אך אם הנקודה הפנימית חסרה, מניין יהיו לנו הכוחות שלא להימשך אחר היצר והתאוה. יתירה מזאת, גם אם נצליח בכח לעצור את עצמנו, אבל את המשיכה שבלב קשה יהיה למנוע.

לכן, בנושא זה יותר מכל נושא אחר, מודגש הצורך להפנות דעתנו ומחשבתנו אל החכמה, ולא במובן האינטלקטואלי שלה, אלא במובן הרגשי והפנימי שלה, וכמו שהרמב"ם מדגיש ומביא את הפסוק שנאמר על התורה "אילת אהבים ויעלת חן... באהבתה תשגה תמיד", כלומר, החיבור אל התורה תוליד בלבנו חיבור ואהבה אמיתית, שממילא תדחה את המשיכה לכיוון אחר, שהוא זר מר ומנוכר.

לסיכומו של עניין: המלחמה לא מתחילה בשעת נסיון, ולא מתרכזת בשמירת עניינים, אלא בעיקר קודם הניסיון, ובשמירת הדעת והלב. ואז ניתן גם לעמוד בשעת נסיון, ולשמור על העניינים וגם על הלב, שירצה להמשיך לשמור על מתיקות האהבה האמיתית, ולא להתפתות אחר אהבות מזדומות ומאוסות.

בשעת מעשה

עד כה התבאר, שעיקר ההתמודדות בקדושת הברית, היא מהותית ולא נקודתית. וככל שהנקודה הפנימית נבנית, כך הניסיון הרבה יותר קל וישים.

אמנם כאשר נתקלים בניסיון מעשי - חשוב ללכת לכיוון ההפוך. כאשר יש ניסיון והתגברות היצר - אסור להתמודד אתו עם שכל ודעת; האם זה כדאי, והאם ארוויח מכך או אפסיד, וכלשון מוהר"ן (בספר המידות) "אל תינסך עם פיתויך בטוען ונטען". בשעת נסיון לא מתוכחים אלא פשוט זורקים את השכל והחכמות, ומתעקשים במסירות נפש לקיים את התורה בפשיטות ותמימות. זהו רצון ה', וכך כתוב בשולחן ערוך, וזה אסור, ואזי ואבוי למי שעושה עבירות, ותו לא מיד.

אמנם מצד ההגיון, לאור האמור - ייתכן מצב בו אדם מרגיש שהוא אינו בסכנה, וממילא יכול להרשות לעצמו ללכת במקום נסיון, או אפילו בעת נסיון להתנהג כביכול זה לא נסיון עבורו, וייתכן שהרגשה זו נכונה, אך למעשה אסור לסמוך על כך, וצריך להיזהר שלא להיכנס לנסיון, ואם יש נסיון - פשוט לעצום עיניים ולברוח מהר ככל האפשר. וזו העצה היחידה והחזקה ביותר בשעת מעשה - מסירות נפש כפשוטו, בלי הבנה ובלי עומק, רק ברמה של ילד שידע שאסור לעשות עבירות וזהו.

לאחר מעשה

בנוסף להתמודדות קודם מעשה - על ידי דעת, ובשעת מעשה - על ידי מסירות נפש. ישנה התמודדות לא פחות חשובה - לאחר מעשה; בין לאחר הצלחה ובין לאחר כשלון חלילה.

לאחר הצלחה ועמידה בניסיון - כעת הזמן להביא את זה למקום אמיתי, ולחדד דרך זה את הקשר הפנימי שלנו. אין הזדמנות טובה מזו, לעמוד לפני השם יתברך ולומר לו: תראה, אני שלך! הדבר החשוב ביותר עבורי הוא הקשר עבורך, הנה תראה שלא הסכמתי להמיר את זה בעד שום פיתוי בעולם. ובמקביל לעשות מזה עסק, לשמוח ולרקוד על כך. כל פעולה כזאת מחזקת את הקשר ברמה ששום דבר אחר לא יכול לעשות זאת, וממילא נותנת יותר כח לפעם הבאה.

לאחר כשלון חלילה - חשוב לדעת שהנסיון לא תם, ואדרבה, כעת הוא עיקר הניסיון. הכשלון הסיט את מבטו הפנימי של האדם למקום אחר, וכעת הניסיון הוא האם להמשיך בכך חלילה, ולהרגיש שכבר אינו שייך לקשר עם ה', כי אם למקום האחר. או להחליט לכיוון שונה, ובכך לנצח את המלחמה למפרע - אם לאחר הכשלון, אדם מתעקש לעמוד ולומר: ריבוננו של עולם אמנם נפלת, אבל נשארתי שלך, ולא אתן לשום דבר לבלבל אותי. וממשיך בשמחה ובהתחדשות לעבוד את ה' כאילו לא היה דבר - אין לך ניצחון גדול מזה. ניצחון נקי ואמיתי בלי שום יישות וגאווה, ניצחון שכל כולו קודש לה'.

מוכן שאין כאן שחור-לבן. ובכל נסיון יש גם הצלחות וגם כשלונות. ולכן צריך להשתמש בשני הפעולות כאחד - את החלק של ההצלחה, גם היא נקודה קטנטנה מתוך מכלול של כשלון - לקחת למקום של: הנה, אני שייך לה', ולעשות מזה עסק ושמחה גדולה. ואדרבה, דווקא ההתגברות הקטנה בתוך הכשלון הגדול, אותה הוא שבכל אופן יש לי קשר... ואת החלק של הכשלון לקחת למקום של התחזקות והתגברות שבכל אופן אני ממשיך הלאה, כי אני נאמן למקור.

לסיום, אי אפשר שלא להזכיר את המתנה הגדולה שיש לנו, והוא הגילוי הנפלא והנורא של ה"תיקון הכללי". שעליו אמר מוהר"ן שמסר את נפשו ואבד את אשתו ושני ילדיו, בכדי להמשיך תיקון זה. ועליו להאמין באמונה שלמה, שאכן בפעולה פשוטה זו של אמירת עשרה מזמורים, יש בכוחו לתקן את כל הקלקולים בפרט בעניין הקדושה. ומקובל לומר, שאם זה עוזר לאחר מעשה לתקן, כל שכן שזה עוזר קודם מעשה שלא להיכשל.

שירת הכלים השבורים

ישנו פתגם המיוחס לאחד מגדולי ישראל מלפנינו: "האדם דומה לכינור, אם הוא מלאי חסרונות ומידות רעות. והם שבורים מרוע מצבם הרוחני, ואותם הקב"ה מחבב! ולתהילתם הוא מצפה. כי הם לוקחים את שברי נפשם, ותופרים אותם בחוטים של אלוקות. זוהי אם כן השירה היפה ביותר נכסף בו ישיג את השלמות", אזי יתחיל לשיר את שירת חייו. בודאי שדרך זו יסודה בהררי קודש, ומכל מקום אנסה להציג גישה נוספת, שאולי תתאים יותר לבני דורנו.

במדרש רבה (ויקרא רבה, ז) א"ר אבא בר יודן: כל מה שפסל הקב"ה בבהמה, הכשיר באדם. פסל בבהמה "עורת או שבור" (ויקרא כב כב), הכשיר באדם: "לב נשבר ונדכה, אלהים לא תבוה". א"ר אלכסנדר: ההדיוט הזה, אם משתמש הוא בכלי שבור גנאי הוא לו. אבל הקב"ה: כלי תשמישו שבורים, שנאמר: "קרוב ה' לנשברי לב" (תהלים לד יט), "הרופא לשבורי לב" (שם קמז ג), "מרום וקדוש אשכון ואת דכא ושפל רוח" (ישעיה נז טו), "זבחי אלקים רוח נשברה, לב נשבר ונדכה אלקים לא תבוה".

ממדרש זה משמע, כי אדרבה, הקב"ה מחבב את הכלים השבורים' אף יותר מאשר הכלים השלמים. מי הם הכלים השבורים? יש להם עוד כמה שמות. בפיוט 'ואביתה תהילה' הנאמר בתפילת מוסף של יום הכיפור, הם נקראים: 'חסרי שכל, חורשי רשע, כתומי שמץ, סרוחי מעש, ריקי צדק, והיא תהלתך'. נפלא.

אלו הם אני ואתה. האנשים הבלתי מושלמים, מלאי חסרונות ומידות רעות. והם שבורים מרוע מצבם הרוחני, ואותם הקב"ה מחבב! ולתהילתם הוא מצפה. כי הם לוקחים את שברי נפשם, ותופרים אותם בחוטים של אלוקות. זוהי אם כן השירה היפה ביותר נכסף בו ישיג את השלמות, אזי יתחיל לשיר את שירת חייו. בודאי שדרך זו יסודה בהררי קודש, ומכל מקום אנסה להציג גישה נוספת, שאולי תתאים יותר לבני דורנו.

לאור גישה זו, האדם אינו מצווה לשאוף ל"שלמות", כנאמר (אבות ב, טז) ולא עליך המלאכה לגמור. אנו נמצאים במסע תיקון הכלים השבורים, אנו נתקן היכן שידרש, מה שנוכל, ותו לא. אדרבה, תהלתנו נובעת דווקא מכך שאנו שבורים.

המהלך שעבר מתחילת המאמר עד כה, מתואר ב'סיפורי מעשיות' מעשה יא (בקיצור לשון): 'בלילה לנו ביער, ושמענו קול החיות, וכולם שואגים והומים בקולות משונות, ובתחילה נזדעזעו מאד, אחר כך היטו אזנם ושמענו שהוא קול זמרה ונגינה נפלא מאד מאד, שכל התענוגים של העולם כולם כאין ואינם נחשבים ובטלים לגמרי נגד התענוג הנפלא של הנגינה הזאת'. חיות היער - זה אנחנו, אנשים עם חסרונות, עם נטיות 'חייתיות'. בתחילה הקול שלנו מפחיד אותנו עצמנו, אך לכשנקשיב נכון - נשמע קול נגינה שמץ, סרוחי מעש, ריקי צדק, והיא תהלתך'. נפלא.

קדושת הברית [ב]

וזה גם חיוב על פי הלכה, כמבואר בגמרא (בבא בתרא דף נו ע"ב), ובשו"ע (אבן העזר סימן כא) שאם יש לאדם דרך אחרת שאין שם נסיונות והולך בדרך שיש לו שם נסיונות הרי הוא "רשעי", ואפילו אם עוצם את עיניו כל הדרך (וכמבואר שם ברשב"ם) כי עצם הדבר שאדם מכניס את עצמו לנסיון פירושו שבאישוהו מקום הוא לא מספיק מיוחד ממכשול, וזה עצמו הפגם, כי אם אדם מבין נכון מה עוצמת ההפסד במכשול, הוא לא היה מוכן להיכנס לספק רחוק ביותר של מכשול.

יעקב: לפי מה שדיברנו בפעם הקודמת שיעקר העניין של קדושת הברית הוא העניין של הקשר והברית עם השם יתברך, לפי זה מובן מאוד למה זה כל כך חמור להכניס את עצמו לנסיון, כי העיקר זה "לשמור" על הקשר הזה, וברגע שאדם נכנס לסיכון של הקשר הזה, הרי זה עצמו ולזול בקשר.

משה: בהחלט נקודה נפלאה, וכל זה כמובן אפילו אם באמת לא יכשל כלל. אבל באמת הרי כל אחד מבין שכלל שאדם נכנס לנסיונות, בסוף הוא עלול להיכשל, כי אין אפטרופוס לעריות ונפשו של אדם מאמדתו, וגם אם עכשיו הוא מרגיש שאין לו משיכה ונסיון, הרי הדברים עלולים להשתנות ברגע.

ולפעמים זה גופא עצת היצר הרע שעושה לאדם הרגשה על איזה זמן כאילו כבר לא מפריע לו, וזו הוא מתרפה בשמירה על עצמו, וזו מגיע פתאום איזה הפתעה שלא חלם עליה והוא נופל בלי להיות מוכן, לכן צריך כל הזמן להשגיח ולהשים לב מאוד לברוח מאוד ממקום הנסיון.

ובאמת מבואר באור החיים הקדוש שהשי"ת ברא את האדם באופן כזה שאם אינו שומר על ההרחקות שצוותה התורה, אין לו כח להינצל מהיצר הרע, והבחירה של האדם היא להישאר רחוק מהנסיון, אבל ברגע שאדם מכניס את עצמו לנסיון שלא בהכרח, ייתכן שכבר לא יוכל בשום פנים ואופן לשמור על עצמו, כי אף על פי שיש בחירה לאדם, כאן עיקר הבחירה היא על הרגע הקודם אם להכניס את עצמו לנסיון או לא.

[כמובן שהדברים עמוקים, ובאישוהו בחינה בוודאי יש לאדם בכל רגע את הכח לעזוב את כל הרע, אבל בדבר הזה יותר משאר הדברים עיקר הבחירה של האדם היא כמה שיותר להישאר רחוק מהנסיון].

יעקב: ממש יסודות נפלאים, הייתי רוצה לשוחח עוד, אבל אני קצת ממהר, אז בעז"ה נמשיך בפעם הבאה.

משה: בסדר גמור, אז דיברנו הפעם על העניין של תפילה ועל העניין של להתרחק מהנסיון, בפעם הבאה בעז"ה נדבר על הנקודה שאדם חייב למצוא תענוג ברוחניות, וכן נדבר קצת על דרכי המלחמה בפועל [שקראת לזה השקייית האילן].

יעקב: אני מחכה כבר מעכשיו לפעם הבאה.

יעקב: שמעתי על כך משל יפה מהגאון רבי שמשון פינקוס זצ"ל: הוא סיפר (סיפור אמיתי) על אדם שנתנו לו להיות ממונה בבית חולים על מחלקה מסוימת בשעות הלילה, ואמרו לו: תראה, בדרך כלל כולם ישנים והכל בסדר, אבל אם מישהו יתעורר, יש כאן טלפון, תתקשר מיד וישלחו לך תגבורת.

באמצע הלילה התחילו כמה חולים להתעורר, והוא, במסירות נפש ממש עבר מאחד לאחד וטיפל למעלה מיכולתו, אבל בסופו של דבר הוא לא הגיע לכולם, ואחד מהחולים הלך לעולמו.

בבוקר באו הרופאים ואמרו לו: מה עשית? הרי הרגת אדם. התחיל לצעוק עליהם: אני הרגתי? אתם יודעים איזה מסירות נפש עשית? כל הלילה לא ישנתי אפילו רגע, הבאתי לזה מים ולזה הנשמה וכו' ואתם עוד צועקים עלי, אין לכם בושה? ענו לו הרופאים: טיפשי! מי ביקש ממך "להסתדר"? הרי אמרנו לך בפירוש שאם מישהו מתעורר אתה חייב להזעיק עזרה, ואם היית מרים טלפון, מיד היינו שולחים לך עזרה ואף אחד לא היה מת. ואם כן למה לא העיקת עזרה?

משה: משל נפלא ביותר.

ואם זה נכון בכל נושא ועניין בעבודת ה', קל וחומר על העניין הזה, שעל זה אמרו בפירוש שיצרו של אדם מתחדש ומתגבר בכל יום ממש ומבקש להמיתו, ואלמלא הקב"ה עוזרו אינו יכול לו, ואם האדם חושב שהוא כן יכול להסתדר לבד, הרי זה פשוט טפשות או כפירה.

ולפעמים אדם לא חושב שיתגבר לבד, אלא הוא רואה באמת שהוא לא מסתדר לבד, וממילא הוא חושב לעצמו: מה אעשה, והרי אני לא יכול בשום פנים ואופן, אם כן אני אנוס, ובאמת הוא צודק שעכשיו הוא אנוס, אבל הטעות שלו שיעקר העבודה שלו היא לא עצם המלחמה שבזה ייתכן שאין לו כוחות להתמודד, אלא פשוט התפילה והצעקה להשם יתברך, ואת זה הוא לא עושה.

יעקב: אם כן לסיכום, הדבר הראשון והעיקרי הוא - לא להפסיק להתפלל על זה להשם יתברך, וכמובן גם להאמין שהתפילה פועלת.

משה: נכון, נקודה חשובה.

החלק השני הוא להיזהר ככל האפשר להתרחק ממקום נסיון. ניתן לומר בבחינה מסוימת שזה "עיקר עבודת האדם" למעשה בעניין של קדושת הברית. כי בוודאי יש את המלחמה בפועל בעת נסיון, אבל עיקר הדבר שהאדם יכול לעשות בזה הוא פשוט להתרחק ממקום נסיון כמה שיותר.

יעקב: שלום משה, אני שמח לפגוש אותך שוב, נהניתי מאד משיחה הקודמת שלנו בעניין קדושת הברית, וכבר ציפיתי לפגוש אותך שוב, ולשוחח עוד על העניין.

משה: בשמחה רבה. על מה רצית לשוחח?

יעקב: בפעם הקודמת שוחחנו על חשיבות הנושא כשלעצמו, הפעם אולי נשוחח קצת על העבודה בזה למעשה?

משה: אכן.

למעשה, נכון לחלק את העבודה לשנים; מצד אחד יש את העבודה במשך היום - לא מול הנסיונות, ומצד שני יש את העבודה של האדם בזמן הנסיון, ובכל אחד מהם יש נקודה שבזה הוא העיקר.

כי מצד אחד בוודאי העיקר תלוי במה שאדם עושה במשך כל היום; מה הם הרצונות שלו, על מה התפילות שלו, ובמה מונח הראש שלו, ובלי להשקיע בזה - המלחמה כמעט אבודה מראש. ובאמת עיקר העבודה על קדושת הברית היא באופן כללי במשך היום לקדש ולרומם את המחשבות והרצונות וכמו שארחיב תיכף.

אבל מצד שני, בוודאי שעיקר השמירה והמלחמה היא דווקא בזמן הנסיון, ולפעמים זה התמודדות לא פשוטה, כי כמה שאדם ירומם את המוח והדעת, סוף סוף נסיון הוא נסיון ובהו צריך הרבה גבורה, ונצרך לזה גם כן "הרגל", וככל שהאדם מתרגל להסיח דעת בעת נסיון כך נקל לו יותר.

ועל כל פנים מוכרח שיהיה שני הדברים יחד; מצד אחד העבודה במשך כל היום להתקדש יותר ויותר ולרומם את המוח והלב, ומצד שני לדעת ללחום בפועל בעת המלחמה והנסיון.

יעקב: אם אני מבין נכון נוכל להגדיר שהעבודה של כל היום היא כדוגמת "השורש" של אילן שבוה תלוי הגידול של האילן, ואם השורש לא טוב לא יעזור להשקיע בהשקייית האילן ושאר דרכי הטיפול באילן, אבל מצד שני גם אם השורש טוב אם לא יבוצע בפועל השקייית וזימור וכו' לא יגדל האילן, ואם כן בפועל העיקר הוא הטיפול בעץ באופן מעשי.

משה: הגדרה יפה ומדויקת. ואם כן בא נדבר תחילה על השורש, ואחר כך נדבר על החשיקה והגידול.

הדבר הראשון כמובן הוא התפילה, ואין זה פתגם בלבד, אלא באמת אדם לא יכול להתגבר על היצר הרע בכוחות עצמו רק על ידי עזרה משמים, וכמו שאמרו בפירוש בגמ' (קידושין דף ל) "יצרו של אדם מתגבר ומתחדש בכל יום, ואלמלא הקב"ה עוזרו אינו יכול לו", ואם כן בוודאי שאין שום אפשרות להינצל מהיצר הרע אלא על ידי תפילה, כי כך טבע הקב"ה שאדם לא יכול להסתדר בלי עזרה, ונמצא שעבודת האדם היא פשוט לבקש עזרה.

בית היין

שמירת הברית [ב]

עיקר ההתקרבות להשם - על ידי תיקון הברית

וְזֶה עֵקֶר הַתְּקָרְבוֹת יִשְׂרָאֵל לְאַבְיָהֶם שֶׁבְּשָׂמַיִם, הֵינּוּ עַל יְדֵי תִקּוּן הַבְּרִית, עַל יְדֵי זֶה עֵקֶר הַתְּקָרְבוֹת שֶׁל יִשְׂרָאֵל לְאַבְיָהֶם שֶׁבְּשָׂמַיִם, בְּבַחֲיַת (שְׁמוֹת י"ט): "וְאַשָּׂא אֶתְכֶם עַל כַּנְּפֵי נְשָׂרִים וְאַבָּא אֶתְכֶם אֵלַי". וְנִשְׂרָא' זֶה תִקּוּן הַכְּפָלִי, שְׁהוּא בְּחִינַת: "וַיַּגֵּד לְכֶם אֶת בְּרִיתוֹ" כִּי, הֵינּוּ תִקּוּן הַבְּרִית. עַל יְדֵי זֶה דִּקְא, "וְאַבָּא אֶתְכֶם אֵלַי" שֶׁנִּתְקַרְבוּ אֵלָיו יְתַבְּרָה. כִּי עֵקֶר הַתְּקָרְבוֹת לְהִשָּׁם יְתַבְּרָה, הוּא עַל יְדֵי תִקּוּן הַבְּרִית: (ליקוטי מוהר"ן סימן כט)

פרנסה בלי טורח - על ידי תיקון הברית

וּבְזֶה תְּלִי פִּרְנֶסָה בְּלִי טוֹרַח, שְׁהוּא בְּחִינַת (שְׁם ט"ז): "לָחֶם מִן הַשָּׁמַיִם". הֵינּוּ עַל יְדֵי תִקּוּן הַכְּפָלִי וְכו', כִּי פִּרְנֶסָה שְׁהוּא בְּטָרְחָא וּבְכַבְּדוּת, הוּא מְחַמֵּת שְׁלֵא תִקּוּן תִּקּוּן הַכְּפָלִי, שְׁהוּא תִקּוּן הַבְּרִית.

טעימה מתורת מוהר"ן על הנושא

פִּי מְאֵן דְּזָרַק פְּרִירוֹן דְּנִהְיָא עֲנִיית רַדְף אֲבַתְרָה, כֹּל שְׁפֹן מְאֵן דְּזָרַק פְּרִירוֹן דְּמִקְא (זהר פִּינְקֵס רמ"ד). (שם)

אמונה - על ידי תיקון הברית

וְדַע שְׂאִין קִיָּים אֲמוּנָה אֵלֵא עַל יְדֵי בְּחִינַת בְּרִית, בְּבַחֲיַת (תְּהִלִּים פ"ט): "וּבְרִיתִי נִצְּמַנְתָּ לִּי". וְזֶהוּ שֶׁנֶּאֱמַר בְּרִית בְּשֶׁבֶת, כְּמוֹ שֶׁפָּתוּב (שְׁמוֹת ל"א): "בְּרִית עוֹלָם בֵּינִי וּבֵינִי יִשְׂרָאֵל" וְכו'.

כל אחד חייב לעבור נסיון זה

וְזֶהוּ כְּלָל, כִּי כָּל נֶפֶשׁ מִיִּשְׂרָאֵל הוּא מְשַׁרְשׁ בְּשָׂבָעִים נֶפֶשׁ שֶׁל בֵּית יַעֲקֹב. וְשָׂבָעִים נֶפֶשׁ שֶׁל בֵּית יַעֲקֹב, מְשַׁרְשִׁים בְּשָׂבָעִים פְּנִים שֶׁל תּוֹרָה. וְזֶה לְעֵמֶת זֶה עֲשֵׂה הָאֱלֹקִים, שֶׁכְּנֶגֶד שְׂבָעִים נֶפֶשׁ שֶׁל בֵּית יַעֲקֹב, הֵם שְׂבָעִים לְשׁוֹן. שֶׁכָּל לְשׁוֹן וְלְשׁוֹן יֵשׁ לָהּ מִדָּה רְעָה בְּכִנֵּי עֲצָמָה, מִה שְׂאִין בְּחִבְרָתָה. וּמְחַמֵּת הַמִּדּוֹת הָאֵלֹהִים הֵם כְּתוּבִים מְשָׂבָעִים פְּנִים שֶׁל תּוֹרָה. וְכִשְׁנֶפֶשׁ שֶׁל בֵּית יַעֲקֹב בָּאָה בְּגִלְתּוֹת תַּחַת יַד שְׂבָעִים לְשׁוֹנוֹת, הֵינּוּ בְּמִדּוֹתֵיהֶם הִרְעִים. **המשך בעמוד הבא <<<**

שאלה:

האם לימוד תורה לשמה הוא רק דרגת הצדיקים או שהוא שייך לכל אחד?

תשובה:

בעולם מקובל לחשוב ש'תורה לשמה' הוא דרגא גבוהה מאוד שאינה שייכת כמעט לדורינו, אבל האמת המתגלה בספרי הצדיקים הוא שבוודאי שבעניין של 'לשם שמיים' יש הרבה דרגות זו לפנים מזו, יש כמובן תורה נקייה ללא פניות כלל. אבל יש בזה גם הפשטות והתמימות, ללמוד תורה מתוך רצון להתקרב להש"ת כפי המבואר בכמה מקומות בדברי רביז"ל, ובוה נמצא השורש שעל ידו יכול כל אחד להתחזק בלימוד התורה.

כי יש הרבה סיבות לאיבוד החשק בלימוד התורה, יש מי שמלא בחלישות הדעת שנדמה שאין לו די כישרונות בשביל להצליח בלימוד, ואינו במעמד של 'בחור טוב'.

ויש מי שמתניאש מהלימוד כשרואה ששוכח כל מה שלומד, ויש שמאבד הרצון כאשר מצייר לעצמו ציור של 'מתמיד' ו'שומר זמן' שלא פסק פומיה מגירסה, מתעורר בו הפחד איך יוכל להחזיק מעמד בזה.

ולכן אדרבא, מה שיכול להכניס את מי שלא מצליח, לתוך הלימוד הוא רק בזה שישין שכל מטרת הלימוד הוא לשם שמיים. כי יש בתורה כח להכניע את היצר הרע ואת קטנות הדעת, שיתחיל לראות המתקנות שיש ביהדות והחן וחשיבות שיש לכל יהודי למעלה. בתורה יש סגולה של מקל המכניע את אש התאוות, וכן הכח לעורר קדושת הדעת שיוכל לראות הבריאה בעיניים של התקרבות ודביקות בהש"ת, כי התורה היא שמוותיו של הש"ת [ע"פ ליקוטי מוהר"ן ס' א'].

כשאדם מבין את זה, אזי כל המושג 'תורה' מקבל אצלו טעם אחר לגמרי, טעם של מתיקות בעבודת הש"ת, ויוצא מכל רצון 'להצליח' בלימוד ולהיות 'שומר זמן', כי המושג שמירת הזמן מאוד מייאש בחורים ואברכים, אבל באמת שמירת הזמן פירושו שבכל זמן שמתעורר שיש ה' בעולם, מזדרז הוא לעשות משהו לכבוד ה', לחטוף כמה משניות, עמוד גמרא או כמה סעיפי הלכה, בלי לחשוב הרבה כמה זמן ביטל עד עתה, ומה כדאי ללמוד כעת, ואיך ללמוד, אלא לחטוף בתמימות משהו תורה בכדי להתקרב להש"ת.

וזהו הנעימות שיש בתורה, לא נעימות של הצלחות, אלא נועם של קירבת ה', 'אשרי הזוכה להרגיש נעימות התורה, כי יש נעימות בתורה, וזהו העיקר, לזכות להרגיש הנעימות שיש בהתורה, דרכיה דרכי נועם וכל נתיבותיה שלום' [ליקו"מ תנינא ס' ע"א]

שאלה:

מהכן לוקחים חשק ללמוד?

תשובה:

יש אחד שמתעורר מומארי חז"ל ומדברי מוסר המעוררים על מעלת וחשיבות לימוד התורה, ויש שמתחזק מהצלחה שרואה בלימודו, ויש אשר צריכים איזה מילה טובה, וכמו שרואים הרבה בחורים שאינם בעלי כשרונות כל כך, ועלו והצליחו במעלות התורה אך ורק מחמת שאיזה אחד חיזקם ועודם על איזה הצלחה קטנה שהיה להם, ומזה התחזקו לראות שיש להם

>>> המשך

אזי היא ראמת [-צועקת] שבְּעֵין קָלוּן, פְּיֹלְדֵת שְׁקָדִים הַלְדָה היא צוֹעֵקֶת שְׁבָעֵין קָלוּן (זהר פִּינְחָס רמ"ט):

פְּנֵגֵד שְׁבָעֵין תְּבִין שְׁפָמְזוֹר "עֵנְגָה", שְׁבָלָא זָה אִי אֶפְשֵׁר לָהּ לִילֵד:

וְזָהוּ כָּלֵל שְׁכַל נֶפֶשׁ מִיִּשְׂרָאֵל קָדָם שְׁיֵשׁ לָהּ הַתְּגָלוֹת בְּתוֹרָה וּבַעֲבוּדָה, אֲזִי מְנַסִּין וּמְצַרְפִּים אֶת הַנֶּפֶשׁ, בְּגָלוֹת שֶׁל שְׁבָעִים לְשׁוֹן, הֵינּוּ בְּתַאֲוֹתֵיהֶן. וְכִשְׁהִיא בָּאָה בְּמִדּוֹתֵיהֶן בְּגָלוֹת, אֲזִי הִיא רְאֵמֶת שְׁבָעֵין קָלוּן. פִּי הַתְּגָלוֹת הִיא בְּחִינַת לְדָה, פִּי קָדָם הַתְּגָלוֹת שֶׁל תּוֹרָה, אֲזִי הִיא בְּבְחִינַת עֵבֹר. שֶׁהַתּוֹרָה הִיא נֶעְלָם מִמֶּנּוּ, פְּעֻמִּים בְּבִטָּן הַמְּלֶאכָה. בְּבְחִינַת (דְּבָרִים ל"א): "וְאָנֹכִי הִסְתַּר אֶסְתֵּיר", הֵינּוּ בְּגָלוֹת בְּמִדּוֹת הָרְעוּת שֶׁל שְׁבָעִים לְשׁוֹן. פִּי הַקְּלָפָה קְדָמָה לְפָרִי, וְמִי שְׂרֹצֵה לְאָכַל הַפָּרִי, צָרִיךְ לְשַׁבֵּר מִקְדָּם הַקְּלָפָה. לְכֹן קָדָם הַהַתְּגָלוֹת, מְכַרַח הַנֶּפֶשׁ לְבֹא בְּגָלוֹת, הֵינּוּ בְּמִדּוֹתֵיהֶם, כְּדִי לְשַׁבֵּרם, וְלְבֹא אַחַר כֵּן לַהַתְּגָלוֹת:

וְדַע שְׁכָלֵלֵת שֶׁל שְׁבָעִים לְשׁוֹן שֶׁל מִדּוֹתֵיהֶן הָרְעוּת הַלְלוֹ, הִיא תַּאֲוַת נְאוּף. וְהוּא תַּקּוּן הַקְּלָלִי, מִי שְׁמִשְׁבֵּר הַתַּאֲוָה הַזֹּאת, אֲזִי בְּקָל יִכּוֹל לְשַׁבֵּר כָּל הַתַּאֲוֹת. וּבְשִׁבִיל זֶה, מִשֶּׁה רִבְנֵוּ לְפִי שֶׁהוּא כָּלֵל שֶׁל הַתְּגָלוֹת הַתּוֹרָה הִיא צָרִיךְ לְפָרֵשׁ אֶת עֲצָמוֹ מִכָּל וְכָל, כְּמוֹ שֶׁפָּתַב (דְּבָרִים ה'): "וְאֵתָהּ פֹּה עֹמֵד עֵפֹד". וּבְלַעַם שֶׁהִיא פְּנֵגֵד מִשֶּׁה בְּקָלָפָה, כְּמוֹ שֶׁפָּתַב (בְּמִדְבָר כ"ד): "וַיִּזְדַּע דַּעַת עֵלְיוֹן", לְפִיכֵן הוּא מְשַׁקֵּעַ בְּתַאֲוָה הַזֹּאת בִּיּוֹתֵר, כְּמוֹ שֶׁפָּתַב (ש"ם כ"ב): "הַחֶסֶן הַסִּכְנִית". גַּם יוֹסֵף קָדָם שֶׁהִתְהַוָּה לֹו הַתְּגָלוֹת בְּתוֹרָה, הִצְרִיךְ לְבֹא בְּנִסְיוֹן בְּצַרוּף בְּתוֹךְ הַתַּאֲוָה הַקְּלָלִית שֶׁל שְׁבָעִים לְשׁוֹן הַנֶּ"ל. וְעַל יְדֵי שֶׁעֲמַד בְּנִסְיוֹן וְשִׁבֵּר הַקְּלָפָה שֶׁקְדָמָה לְפָרִי, זָכָה לְפָרִי. הֵינּוּ לַהַתְּגָלוֹת הַתּוֹרָה, שֶׁהִיא חֻקְמָה וְכִינָה, כְּמוֹ שֶׁפָּתַב (בְּרַאשִׁית מ"א): "אִין נְבוֹן וְחָכֵם כְּמוֹךְ:

וּבְשִׁבִיל זֶה דָּרְשׁוּ חֻקְמֵינוּ, זָכְרוּנָם לְבָרְכָהּ (בְּרִכּוֹת י"ב): עַל פְּסוּק: "אֲחֵרֵי לְבַבְכֶם", וְכוּ', (אֲחֵרֵי לְבַבְכֶם זָהוּ מִיּוֹת. וְאֲחֵרֵי עֵינֵיכֶם זוֹ נְאוּף). גַּם שְׁמִשְׁוֹן הַלָּה אַחַר עֵינָיו (ש"ם, וְסוֹטָה ט:), גַּם בְּלַעַם נִקְרָא "שְׁתוּם הָעֵינִין" (בְּמִדְבָר כ"ד) מִחֲמַת שֶׁהוּא כְּלָלִית מְדָה רַעְיָה שֶׁל מִדּוֹת רְעוּת שֶׁל הַשְּׁבָעִים לְשׁוֹן: (ש"ם סימן לו)

מילה ושבת - תלויים זה בזה

מִחֲמַת זֶה מִיָּלָה דוֹחָה שֶׁבֶת, פִּי עַל יְדֵי מִצְוַת מִיָּלָה נֶעֱשֶׂה בְּחִינַת אֲדָם וְנִכְלָל בְּקִדְשֵׁת: יִשְׂרָאֵל שְׁעַל יְדֵי זֶה נִמְשָׁךְ עַל יְדוֹ קְדֻשַׁת שֶׁבֶת. וְעַל פֶּן הוּא דוֹחָה שֶׁבֶת, פִּי כִּי הַמְּשַׁכֵּת קְדֻשַׁת שֶׁבֶת הוּא עַל יְדֵי: יִשְׂרָאֵל כְּנֶ"ל בְּחִינַת בְּרִית עוֹלָם בֵּינֵי יְבִין בְּנֵי יִשְׂרָאֵל אוֹת הִיא לְעוֹלָם וְכוּ' כְּנֶ"ל.

וְעַל פֶּן מִיָּלָה וְשֶׁבֶת הֵם תְּרִין סְהַדִּין, פִּי שְׁנֵיהֶם תְּלוּיִים זֶה בְּזֶה, פִּי אִי אֶפְשֵׁר לְהַמְשִׁיךְ קְדֻשַׁת שֶׁבֶת פִּי אִם עַל יְדֵי: יִשְׂרָאֵל הַחֲתוּמִים בְּחוֹתֵם הַקְּדוּשָׁה שֶׁהוּא מִצְוַת מִיָּלָה שְׁעַל יְדֵי זֶה נֶעֱשֶׂה אִישׁ יִשְׂרָאֵל כְּנֶ"ל, וְכֹן אִי אֶפְשֵׁר לְהַתְּקִים בְּקִדְשֵׁת: יִשְׂרָאֵל פִּי אִם עַל יְדֵי: שֶׁבֶת, פִּי עַקֵּר הַקְּדֻשָּׁה הוּא קְדֻשַׁת הַבְּרִית אֲבָל זְעִירֵין אֵינָן דְּיוֹכִין לָזֶה בְּשִׁלְמוֹת, אֲבָל עַקֵּר קִיָּם רַב: יִשְׂרָאֵל שְׁאֵינָם צְדִיקִים כְּפָרָאֵי בְּקִדְשֵׁת הַבְּרִית, בְּפֶרֶשׁ שִׁישׁ תְּרַבָּה מֵאֵד שְׁפָמְזוֹ בְּזֶה כְּמוֹ שְׁפָמְזוֹ, כָּל קִיָּמָם עַל יְדֵי: מִצְוַת מִיָּלָה וְשֶׁבֶת פִּי עַל יְדֵי: מִצְוַת מִיָּלָה כָּל יִשְׂרָאֵל נִקְרָאִים בְּשֵׁם צְדִיקִים (כְּמוֹ שֶׁפָּתַב רַבְנֵוּ ז"ל בְּהַתּוֹרָה צִוִּית צְדִק בְּסִימָן כג), וְעַל יְדֵי: שֶׁבֶת זְכוּיִן לְתַשׁוּבָה לְהַתְּחַזֵּק אֶת עֲצָמוֹ בְּכָל מִקוּם שֶׁהוּא וְכוּ' וְעַל יְדֵי: זֶה הַכֹּל מִתְקַיְּמִים בְּקִדְשֵׁת: יִשְׂרָאֵל, וְעַל פֶּן שֶׁבֶת וּמִיָּלָה הֵם תְּרִין סְהַדִּין כְּנֶ"ל (לִיקוּטֵי הַלְכוּת, הַלְכוּת שֶׁבֶת הַלְכוּת זֶה אוֹת כח)

סיקור נרחב מהכינוסים 'הכנה לראש השנה'

הרקע

לפני כשלוש שנים, כאשר המציאות של בני תורה וחניכי הישיבות המתקרים לדרכו של מוהר"ן התרחבה והלכה, כשהיא הופכת לתופעה. התעורר הצורך ליצור סוג של קשר וחבור בין כל היחידים הללו, ולהפוך אותם לציבור חזק רחב ומאוחד.

לאור זאת, החל לצאת לאור הגליון הנוכחי, המשמש כבית וועד עבור כל הציבור הצועד בדרך הזו, כאשר בשלל מדוריו ניתנת אפשרות והזדמנות לכל אחד להביע את הרגשותיו, רעיונותיו, הרהוריו וכדומה, או לקבל מאחרים, ובדרך זו הוא מאחד על כל פנים ברמה רעיונית בין כל הציבור המשתייך לכן, המתרחב והולך.

אך בכל לא די. מהר מאד הורגש הצורך להתאסף יחד באופן ממש, לפגוש זה את זה, לחלוק את החוויות מחד ואת הלבטים מאידך, וכן לשמוע ללמוד וללמד כיצד לשמור ולעשות ולקיים את כל העניין הזה כראוי.

הכינוס הראשון

לשם כך הוחלט על כינוס מרכזי, לשם יתכנסו כל המוקורבים מרחבי הארץ, יתוודעו זה לזה, יחזקו זה את זה, ותהיה זאת הזדמנות לשאול לברר וללבן את כל הנצרך. ואכן, הכנס הראשון מסוגו התקיים בסמוך לימי ראש השנה, בעיר מודיעין עלית, באולם מרכזי נוח ומרווח, עם תכנית מרתקת ועשירה - הכנה לראש השנה בכלל, ולנסיעה לאומן בפרט.

ואכן, כצפוי או למעלה מהצפוי, התקבצו ובאו להם בחורי חמד ואברכי משי מכל רחבי הארץ, בשמחה ובהתרגשות, כשהם שמחים לפגוש זה את זה, ושמים יחד לבוא לשמוע ולקבל. במשך הכינוס זכו לשמוע שיחה מרכזית מאחד מגדולי הרבנים והמשפיעים בברסלב, לשמוע סיפור התקרבות מרגש, ולהשתתף ברב-שיח מרתק אודות הנסיעה לאומן, כשכל השאלות עולים על השולחן ונידונים מכל הצדדים עד לבירור המוחלט.

הכינוסים הבאים

ההצלחה והתועלת היו למעלה מהמשוער, והמשתתפים יצאו שבעי רצון, עם רצון ואפילו תביעה לכינוסים נוספים בסגנון זה. ואכן, בעקבות כך הוחלט להמשיך במהלך זה, כאשר אחת לכמה חודשים, התקיים כינוס נוסף מסוג זה, כל פעם בעיר מרכזית אחרת, עם תכניות מגוונות ונושאים נוספים וחדשים, ובכל פעם נוספים משתתפים נוספים, טריים לצד ותיקים, וכולם שווים לטובה בציינם את גודל התועלת וההתחדשות שהייתה להם מוכן.

כינוסים מרכזיים

לאור התרחבות כמות המשתתפים, והביקוש הגובר והולך - הוחלט להרחיב את המעגל, ובסייעתא דשמיא מרובה הוחלט כי תחת כינוס אחד מרכזי, יתקיימו ארבעה כינוסים בארבעה ערים מרכזיות, על מנת שכל אחד יוכל להשתתף במקום הקרוב למגוריו, ולקבל את התועלת המקסימלית ביותר בצורה הנוחה

וגם הרמח"ל מדבר מזה הרבה, ומבאר שהעיקר זה פנימיות התורה שהיא החיטה, וגם הגר"א כותב זאת, וכ"ש כל גדולי החסידות.

ולכן, הצדיקים טרחו ויגעו על עניין זה, להשיג את כוונת הבורא ית', ואפי' את הבורא בעצמו - בתוך גילוי התורה, וזה ודאי רק באופן של פנימיות [כמובן שהפנימיות חייב להיות קשור כאחד עם חיצוניות התורה, וכן אסור לשכוח לרגע שגם עפ"י הזוה"ק שנגלה זה 'תבנא' אבל זה 'תבנא דאורייתא...].

וא"כ אותה תורה שהאדם המעורב טוב ורע, משיג בה הבנות פשוטות בדיניה, ממש מאותה תורה מי שכבר נאחו בעין החיים ומאיתם מצוות השגות אין סוף ממש. ואין סוף פירושו בלתי מושג כלל. שלא שייגוהו משיגי הגוף. (וגם בפנימיות יש דרגות, ודרגת צדיק תחתון זה גוף וגשם להשגה עליונה יותר כמבוא בליקוטי מוהר"ן סימן כ"ב וכו"ה ועוד)

אך זה חייבים לדעת שכלפי התורה הק' בעצמה, וכל שכן כלפי הנותן התורה, אי כולם ממש הם גוף וגשם ולכן אפי' משה רבינו ע"ה חייב בפשטי המצוות כפשוטן כשאר ישראל, ופסול לעדות עם אהרן אחיו כמשפטי התורה [חוץ מדברים שנאמרו לו אישית בנבואה כגון מצוות פ"ר שלא קיים כהלכה, וזה כבר נוגע באמונה בדברי הנביאים ובנבואת מרע"ה שהוא אב לנביאים, וא"כ זה חוזר לגדרים של הנגלה].

ואותו הדבר ממש יש גם בגדרי האמונה. שיש אמונה מצד הנגלה של התורה שהוא כמו שאר מצוות, ובה יש גדרים וחקירות וכו', אך יש גם פנימיות להשגת האמונה הק', וזה כמו הגדרת 'פנים' ו'אחור' (סימן כ"א) כי להאמין בצורה מנותקת ממי שמאמינים בו, זה כמו 'אחור', כמו מישהו שרואה משהו מהצד החשוך שלו שיכול לדון בו ולהגדירו אך אין בזה אור, ומקסימום יש בזה 'מחויבות' אך ודאי לא 'זכויות', וזה נקרא פירוד.

ואמנם גם זה אמונה הקדושה. ואדרבה, זוהי האמונה שאנו גם מבליטים כלפי העכו"ם ומצווים לההרג ולהשחט ולהשרף על אותה אמונה פשוטה, אבל מה שאנו צריכים לחפש ולבקש ולהתחזק באמונה זה להשיג אותה ב'פנים'; באור, בחיבור. ולדרגות אלו אין הגדרה אחת בלבד כמו 'כן' או 'לא', כי זה דבר שלא נגמר לעולם.

כמו שכולם מבינים שמי שיודע זוה"ק בע"פ ממש ויכול להבחין על כל דרכי הספירות וכו' זה לא אומר כלל שהוא יודע אפס קצתו ממה שלומד, כי הוא יכול לדעת את כל התבן והקש של הזוהר על בוריו, אבל בחיטה הוא לא נגע... וה"ה באמונה הק', יש מי שיידע את כל השאלות ותשובות ותרוצים ויחשוב אצלו הכל מבורר, ואפי' יתן הרצאות ויקרב אנשים לאמונה, ובאמת לאמיתה גם מצד פשט התורה אכן הוא אוהז באמונה אך עדיין לא נגע בפנימיות של האמונה הק'.

לכבוד עורכי וקוראי הקובץ הנפלא הנקרא בשם הקבצו.

הפעם ברצוני לכתוב על נושא שנכתב עליו כבר רבות - גם בעלון זה וגם בשאר מקומות, ובעצם הוא חילוק מפורסם בין דרך החסידים למתנגדים, וכמעט כל שנה בימי ראש השנה באומן, יוצא לי לדבר בנושא זה עם מקורבים וכן עם ותיקים.

הענין הוא: מהו אמונה בהשם יתברך ומהו אמונה בצדיקים, ובהתברר אלו העניינים ממילא נוכל גם לדעת מהו האמונה בתורה ומהו אמונה בעצמו.

הנה זה שהש"ת הוא מצוי, בורא, מנהיג ומשיגה, יחיד, וכו' זה דבר ברור לכל מי שבא בשערי הדת היהודית עוד מימי אברהם אבינו ע"ה ועד ימינו אנו. ואין כוונתי לעסוק בחקירות ובידורים כמו חילוק בין מצוי לבורא, ובין מנהיג (ידיעה), למשיגה (בחינה) וכדו', כי זה ודאי נכנס לגדר חקירות ופילוסופי, אלא לברר ולהבין האם האמונת חכמים היא אותה אמונה כמו האמונה בה, או רק על שם המושאל [או כל אפשרות הבנה אחרת].

כי אמונה פשוטה בהשם יתברך יש בה דברים ברורים, דהיינו לדעת ולהאמין במציאותו. וממילא בייחודו, וממילא שהוא הבורא, וממילא בהשגחה, ובידיעה ובבחינה, ושאין זה סתירה (...). ובנבואה ובתורה, ובשכר ועונש, ובמשיח וכו' וכו', וא"כ לכל דבר יש גדרים. אבל מהו אמונה בצדיקים? מה נדרש מהיהודי להאמין בצדיק - שהוא מצוי? בורא? משיגה? או סתם להאמין שהוא גדול? נבדל מהשגתינו? ואם כן אז מהי ההגדרה המדויקת בדבר? ובקיצור: אם הרמב"ם היה החסיד, איך הוא היה כותב זאת...?

כמובן שבמסגרת מצומצמת זו, כמה שנכתוב זה לא יתחיל להיות אפי' הפתיח של ההקדמה של המבוא לנושא מורכב ועמוק זה. וגם אין כוונתי להלאות את הקוראים במשא ומתן שהיה לי עם אנשים בנושא. אך אשמח מאד אם כל מי שיש לו הארה ונקודות אמת בנושא זה, שינער חצנו ויכתוב בנושא זה שהוא חשוב מאד ומיסודות הדת.

אך אתחיל לכתוב את הכיוון שבדבר, שעל הגדרותיו או בכלל על אמיתותו דנתי עם הרבה מקורבים, ואשמח לשמוע דעות נוספות.

כמו בכל דבר בתוה"ק, יש מ"ט פנים טהור ומ"ט פנים טמא. ושבעים פנים לתורה וק"נ טעמים אפי' להיפוך דין תורה, וכל זה בפן הפשוט והנגלה שלה, וכ"ש בפן הנסתר. דהיינו שהפנימיות התורה זה לא תורה אחרת, אלא ממש כמו גרגיר חיטה שצומח עם הסובין והמורסן והמוץ. כך ממש זה בתוה"ק, שפנימיות התורה זה החיטה, והנגלה הוא התבן וכו'.

ועניין זה מבואר בפירוש בדברי הזוה"ק שהנגלה הוא 'תבנא דאורייתא' - תבן וקש.

ביותר, וכך גם יתאפשר לציבור רחב יותר להשתתף.

ואכן, לא יאומן כי יסופר, במשך ארבעה ימים זה אחר זה, התקיימו כינוסים של 'הכנה לראש השנה' בארבעה מוקדים שונים, כשבכל אחד מהם התקבצו ציבור חדש של בחורים ואברכים המבקשים וצמאים לשתות מבואר המים החיים, ובאים כדי להרות את צמאונם, לשמוע ולקבל, לברר ולהבין, והעיקר כדי לקיים.

קריית ספר

ביום ראשון, י"ט אלול, התקיים הכינוס הראשון בעיר מודיעין עלית, בבית המדרש "מאור ישראל", לשם התקבצו ובאו עשרות בחורים ואברכים מסלחה ושמנה של העיר, כשהם מסבים לשולחנות ערוכים בכיבוד עשיר, כיאה וכנאה לציבור מבקשיה'.

לאחר דברי הפתיחה, התקיימה שיחה מרכזית על די הרה"ג ר' אברהם צבי גלינסקי שליט"א - תלמיד חכם ידוע ומחשובי המשפיעים בברסלב, שדיבר אודות חשיבות הנסיעה לראש השנה, והרחיב אודות החלק הפרקטי של הנסיעה, כיצד להתכונן אליו ולהפיק ממנו את המירב, והוסיף לבאר את מעלת המסירות נפש ומה שזוכים על ידי כך. לאחר מכן האוין הציבור ברוב קשר לסיפור התקרבותו המעניין של הרב יצחק גבאי, מרצה ידוע ומבוקש, וראש ישיבה לבעלי תשובה, שישב ברומו של עולם לכאורה, ובכל אופן חיפש את שאהבה נפשו עד שמצא...

ומיד לאחר מכן התקיים פאנל מרתק אודות הנסיעה לראש השנה, בהשתתפות הרה"ג ר' שרגא זילברמן - ראש ישיבה מבני ברק, הרה"ג ר' דוד גיברצמן - מחשובי המשפיעים בברסלב, והרה"ג ר' נחמיה חשין - חסיד ברסלב מלידה. כאשר על השולחן עלו שלל שאלות לבטים וספיקות אודות חשיבות הנסיעה, ההתנהגות בדרך, וההנהגה באומן בכלל ובראש השנה בפרט, והרבנים החשובים עונים על השאלות אחת לאחת, בבחירות מופלאה ולשון רהוטה, שהשאירה את השומעים ברורים, מרוצים ושבעי רצון.

ירושלים

ביום שני, כ' אלול, התקיים הכינוס השני בעיר"ק ירושלים, בבית המדרש "אור אברהם", כאשר גם לשם התקבצו בחורים ואברכים תושבי העיר, שבאו לשמוע ולקבל. השיחה המרכזית נאמרה על ידי הרה"ג ר' אשר זעליג מרגליות - שבעצמו עשה את הדרך מהישיבות לברסלב, ומשמש כיום כמשפיע חשוב, כשלאחר מכן הגיע הרב גבאי לספר שוב את סיפורו, באותה התחדשות ובאותה התרגשות כאשר בראשונה. ולאחר מכן התקיים הפאנל בהשתתפות הרה"ג ר' שלמה בן שושן - מקים ומייסד קהילת 'חניכי הישיבות נצח ישראל' בקריית ספר, הרה"ג ר' יוסף חיים חדד - רב בשכונת רמות, והרה"ג ר' יצחק אורנשטיין מביתר, חניך ישיבת חברון.

ביתר

המחזה חזר על עצמו בשלישית, ביום שלישי

וא"כ כל הדרגות שמובא בספרי החסידות ובפרט ספרי רביה"ק, כמו שמוהרנ"ת מביא כמה פעמים בליקוטי הלכות (כמו הלכות פסח ו' ועוד) שאי אפשר להאמין בהש"ת כי אם על ידי צדיקי אמת שהם מכניסין בנו האמונה וכו' זה קאי על אמיתת ופנימיות האמונה הק'.

אין לי עוד הרבה מקום לכתוב, אך רק נגעתי וטרם התחלתי, כי עוד הרבה יש להאריך שגם אמונת צדיקים הפנימית שרשה בפשטי אורייתא באמונת חכמים כפשוטה, שאפילו אומר על ימין שמאל וכו', וזה גם הכוונה בפשט שהצדיקים מלמדים אין להאמין, ובעוה"ש"ת אכתוב בפעמים הבאות.

טרם אכלה, רציתי להוסיף (ואקווה שהעורך לא ישימט זאת): עיקר כוונתו בנושא זה, וזה מה שדיברתי עם אחרים, שאם אדם מוצא את עצמו שיש שאלות באמונה תוך כדי שהוא מגלה

את אורו של רביה"ק. או של הקבלה. וישנם כאלו (והכרתי כאלו) שהאור העצום סוור אותם, ואפי' שהרגישו בנפשם שמתעורר להם התנגדות פנימית מצד היהדות הפשוטה מ"מ רימו את עצמם שכאן יש משהו חזק מאד, ואם זה סותר לאמונה הק' אז באיזשהו מקום העלימו עין מהאמונה והרגישו עובדי ע"ז בטהרה, ולדעתי זה חיוב גמור על האדם בכל אשר יפנה לראות אין הכל מסתדר לו עם האמונה בפשטות, ושלא ימחוק עיקרי הדת מחמת אור גדול, אפי' אור של ברסלב, אלא אדרבה, יחפש ויבקש (כלשון רביה"ק) ויצעק על זה להשם יתברך, ואם יזכה יבחין שאין סתירה כלל בין אמונת אומן טהורה בהש"ת, בחיצוני ובפנימי, וכן בצדיקים ובתורתו ובעצמו. בתקוה לתגובות נוספות ולהארות בנושא זה.

מאיר שמעון בקר

כא לאלו בעיר ביתר, בבית המדרש "כולל חצות", כשאף לשם התכנסו ובאו עשרות בחורים ואברכים מבקשי ה' השיחה המרכזית נאמרה על ידי הרה"ג ר' יהודה דייטש, ראש ישיבה בירושלים ומחשובי המשפיעים בברסלב, שביאר בפשטות כיצד על ידי הנסיעה מקיימים מצות "ובו תדבק", ותיאר בצבעים חיים את מעלת הנסיעה ותועלתה. לאחר מכן שמעו הציבור בקשב רב את סיפורו המרתק והמפעים של הרה"ג ר' ישראל זלניק, בן ונכד למרביצי תורה חשובים וידועים בעולם הישיבות, כשהוא מגולל במשך שעה ארוכה את מסכת הלבטים אותה הוא חווה במשך שנים ארוכות עד שמצא את הנקודה הפנימית אותה כל כך חשק. ולאחר מכן התקיים פאנל עירני ומרתק, בהשתתפות הרה"ג ר' צמח דוד פרידמן - מחשובי התלמידי חכמים במקום, הרה"ג ר' אהרן פירר - מורה דרך לבעלי תשובה ומשפיע חשוב בברסלב, והרה"ג ר' ישראל זלניק, כשהציבור כולו משתתף בעירנות, שואל ומקשה, בונה ומפרק, עד שהשעה המאוחרת של חצות הלילה אילצה את המשתתפים לסיים בהרגשה מרוממת ונפלאה, עם טעם של עוד.

בני ברק

הכינוס הרביעי והמסיים התקיים ביום חמישי כג לאלול בעיר בני ברק. שם נשא דברים הרה"ג ר' יצחק מאיר ברלב - רב המקום, שהרחיב בביאור עמוק ומעשי על ליקוטי מוהר"ן בדברים מעניינים דימא, לאחר מכן הגיע שוב הרב גבאי וריתק את הציבור עם סיפורו, ולאחר מכן התקיים פאנל בהשתתפות הרה"ג ר' שרגא זילברמן, הרה"ג צורי נמני, והרה"ג ישראל מאיר גלינסקי.

לסיום יש להודות מקרב לב, לאלו שנדבו את המקום - בקרית ספר, ירושלים, ביתר ובני ברק, וכן לכל הרבנים החשובים שהשקיעו מזמנם וכוחם, וטרחו לבוא כדי לחזק ולהוועיל, וכן לנדיבי העם שהזילו מכיסם להוצאות המרובות של הכינוסים, ישלם ה' כפעלם הטוב, בזה ובבא.

תקוותנו להוסיף ולהרבות עוד כהנה וכהנה, בכינוסים כאלו וכיוצא בהם, ועוד פעילויות חשובות ונחוצות, ויהי נועם ה' אלוקינו עלינו, לעשות נחת רוח לבורא יתברך שמו.

סיפורי מעשיות

הרב דוד גבירצמן

פרק ז

מיודענו החכם הולך ומחכים ורוכש מקצועות בזה אחר זה, בפרקנו הקודם הוא למד היטב את מלאכת הצורפות - מלאכה גדולה ונאה, אבל הנה מהר מאוד הוא לא מרוצה.

"אחר כך ישב עצמו: אף על פי שיש בידי מלאכה כזו, אף על פי כן אין די לי בזה. היום חשוב זאת, פן בזמן אחר יוחשב דבר אחר. והלך והעמיד עצמו אצל שטיין שניידער, ומחמת הבנה שלו, קבל אמנות הזאת גם כן בזמן מועט, ברבע שנה."

אחר כך ישב עצמו עם הפילוסופיא שלו: גם שיש בידי שתי האומנות, מי יודע פן לא יוחשבו שניהם; טוב לי ללמד אומנות, שהיא חשובה לעולם. וחקר בהבנה ופילוסופיא שלו ללמד דאקטיריי, שהוא דבר הצריך וחשוב תמיד. ודרך למוד דאקטיריי שצריכין ללמד מקדם לשון לטיין והכתב וללמד חכמות פילוסופיא. והוא מחמת הבנתו למד גם זאת בזמן מועט, ברבע שנה ונעשה דאקטירי גדול ופילוסוף וחכם בכל החכמות."

לחשוב על העתיד זה טוב, לא?

בהחלט, השאלה מה זה גורם לך לא לחשוב על ההווה.

החכם מודאג ללא הרף מהעתיד, ומכיוון שהעתיד אף פעם עוד לא היה, ולפי שהעתיד קיים רק בדמיון, הכל יכול להתרחש שם, כי לדמיון אין גבול וגם לחששות אין סוף.

המובט היהודי חייב בהחלט להיות מופנה קדימה, כי יהודי חי בשביל תכלית. ובכל זאת החיים היהודיים מתקיימים תמיד כאן ועכשיו. אי אפשר לקיים מצוות בעתיד, רק בהווה. חלק ניכר מהמצוות כרוך בזמן, קצוב ומדוד בפרקי זמן מסוימים מאוד.

להסתכל על התכלית זה יהודי והכרחי ובכל זאת החכם שלנו שמסתכל לכאורה רק על התכלית, מגיע למסקנות עקומות כל כך, איפה הטעות?

באופן המושלם ביותר את קרני האור שיפגעו בה. על כל אדם מוטל התפקיד החשוב לגלות כמה שיותר את כבוד השם מתוך הבריאה, מתוך עצמו ומתוך מעשיו. החכם אוהב את הרעיון כל עוד בעולם אוהבים את זה.

הרפואה עוסקת בכאבים וחסרונות של בני אדם, היא אמורה להביא מזור ולהתגבר על התחלואים. מובילה את החכם למקצוע הרפואה מחשבה מעניינת - הוא חושש פן בעתיד המקצועות שרכש יאבדו מערכם, אבל הרפואה הרי תהיה תמיד נצרכת. לאנשים תמיד יכאב והם יחפשו רופא, כמה טוב להיות בצד שתמיד כולם זקוקים לעזרתו.

הכאבים באמת מלווים את האנושות בכל התקופות, ואם יש תחום בטוח בעולם כנראה שזה התחום הזה. קרנם של המקצועות עולה וגם דועכת, הבורסה נמצאת בתנועה תמידית, אבל המניית של הכאב לא מפסיקות להיות אטרקטיביות מאז ועד עולם.

הכאב הוא הסדק בשריון של השקר, כשכואב כולם מרגישים חסרי ישע, אבל יש לכאב שני צדדים - הצד הכואב, והצד שמנצל את הכאב. החולה מכיר דרך הכאב את המוגבלות שלו, יש סיכוי שהוא יתמלא ענוה ויסיים לגשת ולבקש עזרה, ואפילו להתפלל בהכנעה ומעומק הלב. הרופא שפוגש את לקוחותיו כשהם אומללים וחסרי ישע, עלול להשתכנע שהוא בלתי פגיע, חסין מפני חולשות וכמעט כל יכול. החכם הולך ללמוד רפואה, לא כי דחוף לו להקל את סבלם של בני אדם, אלא לפי שהכאב האנושי הוא תעודת הביטוח שבכל מצב הוא יהיה לא כמו כולם, הוא הרי חכם.

אולי המועמד הזה גם הוא תורם בסופו של דבר למסקנה אליה מגיע החכם בשלב הבא

"אחר כך התחיל העולם להיות בעיניו כלא, כי מחמת חכמתו שהיה אומן גדול כזה והכנס דאקטירי כזה, היה כל אחד מבני העולם בעיניו כלא."

על הפרק

גאולה תשע"ח

אופטימיות, בדף השני עדיין היו עטים צבעוניים, בדף השלישי סיכום בעט, הדף הרביעי כבר הפך ל'קופי', ומאחרי הדף החמישי או השישי בערך, העסק דעך, כל הזמן תלשתי רק מהאמצע ופתאום נגמרו לי הדפים במחברת. ולפעמים (כשהייתי חייבת דף מהר) תלשתי מהסוף או גם השער התחיל להתנדנד.

הנפש היא יקרה מאוד

היהדות האמתית היא רגועה. היא מרגיעה. היא מבוררת. אפשר להבין כל דבר. אף פעם לא יבקשו ממך לקפוץ סלטה באוויר ולעשות גלגלונים.

אבל איכשהו, איבדנו את המקום הרגוע. הגלות נתנה ליהדות פרוץ כועס וממהר וקצר רוח. מצפה ומאוכזב ומאשים. נטעה בי תחושה של "אימאלה! אין לי סיכוי!" "אימאלה! אני לא בסדר!"

רבי נחמן מברסלב אומר: "הנפש היא יקרה מאוד וצריך להיות זהיר בה ולשמרה מאוד". באנו ממקום של כזאת אהבה.

מי זוכרת מאיפה באנו? מי יודעת איך ה' מדבר באהבה כל הזמן לכולם? מי מעלה בדעתה, שמצד האמת אנחנו זקוקים וגם מגיע לנו מפאת עדינותנו ורצונותינו הכנים, תדר כזה, ורק כזה, כל הזמן?

בשמיים אין הכול בשתיים ואין הכול בשקל ואין מחסנים של "אבות ובנים" ולא כל הזמן קונים ואז כל הזמן מטאטאים וזורקים ועוד פעם קונים ועוד פעם ממיינים ועוד פעם זורקים... בשמיים אין ריבוי פרטים תזזיתי ומבוהל, וכשאנחנו באות לפה אנחנו בהלם מהצלילה הזאת לתוך עולם קשה ממש, שעוד לא היה כמוהו מימות עולם עם כמות הפריטים שאנחנו רצות אחריהם. ממש לא ייאמן כמות השקיות של הקניות והמוצרים המתחדשים עלינו להטביענו ולכלות את כוחנו שאת כולם פתאום 'נורא צריכים' בימים האלה של ערב החגים... מה כל הדברים האלה? מה הגלים הגבוהים והעמוסים האלה?

או כמו שבשמיים לא התרוצצנו אלא רק היינו, ולא היה ריבוי פרטים, אלא רק רוגע, עוז וחדווה במקומו. באותו אופן בשמיים גם דיברו אתנו בתדר אחר. התדר הפנימי הנכון לנו. מרגיע, מסביר, אוהב, לא כועס. כשכועסים עלי אני לא שומעת! זה מנגנון אוטומטי. לא אני בראתי אותו; השם ברא אותו כדי להגן עליי. כשכועסים עליי אני מפסיקה לשמוע.

הלוואי שנצא מהחייבוק של תשרי לפגוש שנה חדשה עם כמה שיותר דיבורים בתדר שלי. כי כשאני מסתכלת פנימה, אני רואה ילדה טובה שרוצה לעשות טוב ואם מישהו רק יתן לה יד וייקח אותה, אם מישהו רק יבוא אליה, יהיה איתה ויחבק אותה, היא תבוא. זה ברור לי. אתן מכירות אותה שלא?

אני רק רוצה להרגיש שאוהבים אותי. שמדברים אלי נכון. בשפה שמעוררת בי רצון להקשיב, להישאר, ולעשות בשמחה.

וזה מה שנקרא, בפשטות, גאולה.

ילד שכועסים עליו מרגיש ששונאים אותו, שלא אוהבים אותו. זאת החוויה, והיא קצת צודקת, כי בשנייה הזאת של ההתפרצות הצלם אלוקים שלך קצת דוהה, הדעת המיושבת מסתלקת. עכשיו את מישהו זועם ושונא שעצבנו אותו, והוא לא ילד אלא יצור דפוק שהעז לעצבן עד כדי כך...

את הקצב הוא מכתוב

זה אחד המקומות שהקב"ה ברא בו יצר רע קשה. מאוד קשה. לכולם קשה. כולם בגלות. גם פוגעים וגם נפגעים.

כאן ה' רוצה שנעבוד, אבל החידוש הוא, שאת הקצב הוא מכתוב. יש מקומות שאת מתפללת פעם אחת ונפתחים לך שערים, ויש מקומות שאומרים לך, לאט לאט, מעט מעט.

אין מה לעשות, את בנאדם. אולי המטרה של ההתכעסות האיזמה שלך היא שתביני את ההורים שלך ושהם יבינו את ההורים שלהם. אולי המטרה היא שמאוד מאוד תיחלי לגאולה. אולי המטרה היא שתרגישי כל פעם מחדש עד כמה את קטנה ולא תתנפחי. ואולי פשוט הקב"ה רוצה ככה.

אנחנו יכולות לבכות על זה מאוד מאוד וה' יעזור לנו ליזכות להתגבר כמה שנוכל. אם נבקש עזרה, נתקדם, זה בטוח, אבל להגיד שזה יעזוב אותנו לחלוטין? הלוואי. הייתי רוצה להכיר את הל"ו צדיקים שבדור שלא נופלים לכעס אף פעם. הייתי רוצה להכיר גם את הילדים שלהם...

אבל חוץ מהם, כולנו בני אדם.

נסגרנו עוד לפני שהבנו שנסגרנו

"מעשה מאבדת בת מלך", הוא סיפור שסיפר הרה"ק רבי נחמן מברסלב, כמו משל על החיים שלנו. יש את המלך, הוא השם יתברך מלכו של עולם. ויש את בת המלך, המהות הפנימית שלי, הנשמה שלי, הגדלות שלי. הדעת המיושבת שלא נבהלת משום דבר שעובר עליי, כי היא יודעת שהיא מחוברת לה', שהיא בדרך, שיהיה בסדר ותמיד יעזרו לה. בת המלך. החיבור העמוק, הרגוע והמזור.

והחיבור הזה נעלם. בת המלך נאבדת.

אנחנו באים לעולם, פוגשים את הדיבורים הכי סותרים, והחיבור הבטוח נאבד.

כשאמרו לנו כל מיני דברים שהרגשנו שאנחנו לא מצליחות אותם או שאין סיכוי שנצליח. כשהמורה אמרה שהימים של תחילת השנה הם ימים כל כך מתוקים ונחמדים והדפים הראשונים של המחברת הם כל כך לבנים ויפים ו'הבה בנות נשתדל נא שהדף האחרון במחברת יהיה כמו הדף הראשון', אז כבר בכיתה ב' ידעתי שאצלי אין לזה סיכוי. יש שתיים שלוש ארבע חמש בנות חרוצות הכיתה, שאצלן דף אחרון הוא כמו דף ראשון, והן יכולות לתת למורה בסוף השנה את המחברות לתפארת ולקבל הרבה מחמאות. אבל אצלי הדף הראשון היה נהדר, צבעוני ומלא

אחד הדברים שכולנו מבינים שאין טעם לעשות אותו, ולצערנו הרב, כולנו עושים אותו בלי הפסקה, זה לכעוס.

כעס זה משהו שקשה מאוד להתמודד איתו. עם כל הרצון הטוב וההשתדלות, באיזשהו שלב מול כל החזיתות את מאבדת את השפיות. האיפוס נעלם. את מאבדת את המקום הענייני-טכני, זה שצריך לדאוג לסדרי הבית ולחיון הילדים, ומתחילה להרגיש שהכול אישי. כל איגלו ז"ל נורק לרצפה כדי לעשות לך דווקא, כל חידוד על השולחן נועד כדי לפגוע במכוון ברגשותייך, הם לא רואים אותך! לא אכפת להם ממך! מצדם שתרוצי כמו חדרנית ממקום למקום, תרימי, תאספי, תנקי, תטאטי במשמרת לא נגמרת של עשרים וארבע שבע, לא אכפת להם! הם יכנסו למטבח נקי ויחריבו אותו. 'פתחו ולא יסגרו, ישפכו (את הסוכר הגרגרי האיום והנורא הזה, אלא מה) ולא יאספו. מה הולך עם הילדים האלה!

את מפסיקה לראות בעיניים. את כבר לא יודעת שהם הילדים שלך ואת האימא שלהם. את לא זוכרת שפעם אהבתם אחד את השני, שהתגעגעת אליהם שיחזרו מהיום הראשון ללימודים... הכול איננו. את זועמת זעם נורא ומבטאת את רגשותייך הקשים בנאום לוחט שאינו ניתן לציטוט.

מרגיש ששונאים אותי

כשמישהו כועס על מישהו, מה שהמישהו שכועסים עליו מרגיש זה: אתה לא רואה אותי. אתה לא אוהב אותי. אם היית אוהב אותי, היית שואל אותי: "למה הילקוט שלך נשאר כאן?" והיית שומע שיש תשובה (רצתי לשירותים ואחר כך שכחתי). אבל כשאתה צועק אתה בכלל לא מדבר איתי. אתה שונא אותי ואת כל מי שאני. אתה אפילו לא שואל. לא נותן בי אמון שיש תשובה, שיש סיבה, שאני לא המון או נבוכדנצר, אלא סתם ילד שהתבלבל או שכח.

הצעקות האלה גורמות לי להרגיש שטישו משומש טוב הימני, ואם רק היה אפשר שאתאדה ואעלם ולא אהיה, זה היה ממש הרבה יותר טוב.

אבל אימא! רק שכחתי. אני רק ילד. את לא יודעת, אימא, שילדים לא רואים בלגן? הם לא רואים אותנו! אין להם כוונה רעה. הם פשוט נורא עסוקים. תוך שניה הם בעניין אחר. פשוט קראו לה והיא הלכה רק לרגע וכמו שהיא שאמרה לבעלה, "אני קופצת לשכנה לרבע שעה, תערבב את הסיר על הגז כל שעה..." גם היא הלכה רק לרגע ועברו שלוש שעות. והקלמר על הרצפה והמחברות מפוזרות והתינוקות זוחלת ומחריבה את הכל אבל שום דבר לא בכוונה רעה. כי הילדה עצמה לא רעה.

עוד לא נברא הילד הרע. אין ילד רע. גם אם הוא הכי רחפן, שכחן, עצבן, מטרידן, נודניק, הוא לא רע! הוא לא עושה נגדך.

אבל את לא זוכרת את זה.

מתוך הכעס את נכנסת בו כמו טרקטור, לא מבחינה בקיום שלו.

שמחנו כימות עיניתנו

אומרים שיש ימי אהבה וימי שואה, רגעם של אור ואהבה ושעות של דוחק ומצוקה. שנים בהן מורגש איך שהכל לטובה ומהפכות שאובדת בהן התקווה, ונשאת רק האמונה, כמנורה קלושה בחשיכה.

כל אדם בריא עבר פעם בחייו מצב של קושי, של הסתרת פנים, של 'הכל על הפנים', של חורים בכיסים. חמצן שאוּל, לב שמתקפל, דם שאוּל.

באחת מתקופות חיי הייתי במצוקה כלכלית, לא היה לי כוח להתחיל ואיך לגמור, את החודש, השבוע, ואת יום המחר. באותן שעות קשות, כשאני מהלך בקומה שפופה ובקושי כפול - להסתיר את מצוקתי מעיני העוברים ושבים, שתכלס לא באמת אשמים, מצאתי למרגלותי שטר כחול של מאתיים שקלים 'חדשים'.

אתם מבינים לבד איזו שמחה מילאה את לבי בשעה שהשפלת את כובד מוסקלי להרים את פיתי שיעתי. הכחול נדמה לי כמו הים, כמו הרקיע, כמו כיסא הכבוד. השמש היכה אלי, הרוח ליטפה את שערי, הציפורים שררו ללכודי.

אבל למרות שמאיתיים השקלים לא מכסים אפילו את תחתית ביצת האבורדרפט בבנק, ולמרות שלא אוכל בכותם להרגיע את הפקידה שתצלצל מחר, ואפילו שיוכפלו בעשרות ובמאות עדין רב המרחק מן הקיוון. בכל זאת - נשקתי לטטר בדבקות, בעיניים עצומות, ובסנטר מורם כלפי הרקיע, בתנועה של הודיה.

הרגשתי שלמרות כל הקושי, הוא שם למעלה לא שכח אותי, וכסיתו ליזכרוננו הנצחי הוא שלח לי נקודת אור קטנה, שאמין שהוא שם בשבילי. שומר ועוזר. והכל בשליטה מלאה, בידיים הטובות בעולם.

הרגשתי שבי לחבק אותה, לנשק אותה, בטעות, אולי קצת כבונה, נישקתי את השטר הכחול, ושלחתי את הנשיקה אלי, עם הרוח.

רבות הפעמים בהן אני מקווה לטוב, למושלם, להרגעים שאין בהם דאגות, לשקט הנצחי, לשלווה בין עצי תאנה, לנ עדין ומוזיקת נשמה. אבל כשזה מגיע, לפעמים, אני חש געגוע לאותם 'אזכורים' מאירים, שהרעידו לי את הלב דווקא בימי החושך, כשגיליתי באמצעותם שהוא לגמרי אתי.

"שמחנו כימות עיניתנו". עצרתי בקריאת המילים. אולי בפשטות הכוונה שכמו שעינה אותנו כך שיטמח אותנו, אבל אני הבנתי אחרת. אני מבקש שיטמח אותי, ברמה כזו פנימית ואדירה של שמחה, כמו שיש רק ברגעי האור שבתוך החושך. שיעשה 'העתק הדבק', ויתן לנו תמיד תמיד את השמחה הזו, שהרגשנו בשעה של גילוי, ברגע של אמת. שיתן לנו, בעצם, 'ואו' מתמשך.

מה בקשתך?

שאלה

שלום כבוד הרבנית.

ראיתי בשיחות הר"ן שכותב שלא לשחק ולהשתעשע עם הילדים, אלא להיות רחוק מהם [לא זוכרת את הלשון המדויק]

מה הפירוש בזה, והאם זה נאמר גם לאמהות או רק לאבות.

ובהזדמנות זו אבקש אולי אפשר להרחיב קצת על הנושא של חינוך ילדים לאור משנתו של מוהר"ן.

תודה רבה

תשובה

לכבוד השואלת החשובה, החותרת אל דרך סלולה ונכונה בחנוך צאן הקדשים, שלום וברכה.

שאלתך עוררה בי זכרונות קדומים מלפני כמה עשורים כאשר עוד הייתי אבא צעירה מאד, קשורה כמה שנים בלבד לדרכה של ברסלב, לא מוזמן עובתי את ספסל הסמינר שפתח לי את דעתי ושכלי ואת יציבות נפשי.

את חטאי אזכיר כאן, שכאשר הראו לי את השיחה הזאת מתוך 'שיחות הר"ן' זה היה נראה לי משונה בלשון המטעה, ובדואי לא שייך לי לאם כמוני הכי אוהבת ומוסרה המוכנה לעשות הכל בעולם בשביל בתה בכורתה.

השבע שהגיעה אלי שאלתך, היא עוררה אותי לעשות תשובה על העבר, ושמחה אותי מאד, שהנה בגרתי ונכנסתי עמוק יותר לקטר ולבטול למוהר"ן, אני כבר במקום אחר לגמרי בס"ד.

ובכן, למרות שכל ילדי פרחו כבר מן הקן שלי, הרגשתי צורך עמוק לברר את השיחה הזאת, ופניתי לכמה תלמידי חכמים השתולים באהלה של תורה ועסקים רבות בתורת מוהר"ן, ובקשתי הבהרה הסבר והתעמקות בנושא זה, ועל פי דבריהם בניתי את התשובה.

ראשית דבר אעתיק את לשון הכתוב בשיחות הר"ן (שיחה נט).

"מסוגל יותר לבנים להיות רחוק מהם, לבלתי היות דבוק בהם לשעשע בהם בכל פעם, רק לבלתי להתסכל עליהם כלל..."

מדהים לחיוב שכשישח קצרה זו מונחים כל העקרונות והיסודות שלמדתי בקורס 'הנחיית הורים' במשך כמה שנים, ועמלתי רבות על עבודות עבות כרס עם הרבה מלל והרבה שיטות כדי להנחיל לדור הבא את דרך החינוך, וכאן בא מוהר"ן בכמה שורות, והצדיק שהוא שורש העצה בחינת 'פלא ויעץ', מסביר לנו, יותר נכון מציע לנו: מסוגל יותר... כדאי לך... כאן תצליחי יותר אם... ובקיצור, הנה לך דרך פשוטה וסוגלית אך מגדלים ילד יהודי. אז ננסה ללמוד את דבריו אחת לאחת:

א. להיות רחוק מהם ולבלתי היות דבוק בהם

שורש בעיות החינוך הוא הערעוב הגדול בין הרגש ההורי לבין הילד, קשה להורה לראות את הילד מחמיץ, מפסיד, נכשל, לא הולך בתלם - זה מאיים על ההורות שלו, כאילו הוא עצמו מחמיץ מפסיד ונכשל, הוא שוכח שהילד הוא לא נכס שלו, לא קנין גמור, אלא רק פקדון מהשם יתברך להמשך הדורות, הילד עצמו הוא בעל בחירה באופן עצמאי שחיבי לעבור את מסלול חייו כדי להתפתח לצמחו ולהתחנך.

כאשר הורה ראוה את הילד נכשל, זה מעלה לו את זכרונות ילדותו ואת כשלונותיו, ומכר אהבתו היא רוצה למונעו ממנו את הנפילה והמשבר והכשלון, והוא שוכח שתינוק לא ילמד ללכת אם הוא לא יפול.

וכאן מביא מוהר"ן את דבריו: כדי שהילד יתחנך ויגדל - חייבים לתת לו מרחב מחיה ועצמאות, ולא לערעב את הרגש ההורי הפנימי שרוצה להגן על הילד בכל מחיר. כפי שסיפרה לי אם, שהילדה שלה תמיד איחרה את ההסעה של מוסד הילדים, והאם עשתה שמיניות באויר כדי שהילדה תספיק אותה ולא תאחר, בלבה פנימה ידעה שהדרך הנכונה להעביר לילדה את האחריות, ואם תפסיד היא תצטרך לנסוע באוטובוס, לאחר, לקבל נזיפה מהמורה וכו' אבל האם לא היתה מסוגלת לתת לילדה לחוות את ההשפלה הזאת. זאת אומרת שהיא הייתה 'דבוקה' אליה ולא יצרה את המרחק הנכון והמתאים להתפתחות הבת.

כמוכן שנתנית עצמאות היא תוך כדי הצבת גבולות ברורים בין האסור והמוותר. ההורים חייבים להתישב עם עצמם מבעם לעם, ולהציב לעצמם ולילדים גבולות ברורים ואדומים - לפי גיל הילדים ושית החינוך בבית - מה אסור ומה מותר, אבל בשאר הדברים צריך לתת לילד בחירה אישית גם במחיר של כשלון, כי אין אדם עומד על דברי תורה אלא אם הוא נכשל בהם.

אמונה היא סדר זרעים

מוהר"ן מביא בליקוטי מוהר"ן (סימן קנה) "אמונה היא כח הגידול והצמיחה כמו שכתוב 'ויהי אומן את הדסה' לשון גידול, וכמו שאמרו רבותנו: 'אמונה היא סדר זרעים', וזה בחינת 'ארץ אפים' שאינו ירא משום דבר רק עושה את שלו, שאין שום דבר יכול לבלבל אותו, כי לא אכפת לו משום דבר, כי ארץ אפים תלוי באמונה".

רכינו מצייני פה את יסוד החינוך, והוא מנאר שכל דבר שרוצים לגדל, הדרך לכך היא על

הרבנית ד. קרשביים - בתו של הגה"צ ר' יעקב גלינסקי זצ"ל

ידי אמונה - לשון אמון, כפי שאמרו חז"ל שאמונה היא סדר זרעים, כי האכר הטומן גרעין באדמה חייב לתת בו אמון שיצמח ויגדל לעין רב פארות, ואם לא יאמן אלא יוציא את הזרע כל כמה ימים לבדוק אם התפתח - בודאי הזרע לא יגדל.

נתנית המרחק והמרחב לילד באה מתוך אמונה ואמון בכוחותיו של הילד, עלינו להאמין שטמונים בו כל הכוחות הרוחניים לגדול יהודי כשר גם בדור הקשה שלנו.

לא אכפת לו משום דבר

המפריע הגדול ביותר בחינוך בדרונה הוא האיום הגדול שההורים מרגישים בחנוך ילדיהם, הם חשים כל הזמן באצבע מאשימה כלפיהם, וכל תדמיתם תלום בהצלחת הילד, היא מהוה כרטיס בקור שלהם, של הבית, של הצלחת החנוך, של התורה ועבודת ה' שלהם.

כאן מוהר"ן מציע ומעודד "כי לא אכפת לו" - תיצור מרחק בין מה שהילד עושה לבין תפקידך בחנוך הילד. תשתדל, תתפלל, תכוון ותנסה - אבל לילד מוכן מסלול אלוך מיוחד ואישי עבורו, ורק על ידי אמונה ואריכות אפים תצליח לתת לו ליישם את המסלול.

סיפרה לי אשה, שלה כמה בנות בבית הספר, שלא היה לה כח נפשי ללכת לאספת הורים, היא רעדה מפחד לשמעו מילת בקורת אחת ורצתה לשים שלט על עצמה, "נא לומר לי רק מילים טובות!". מנין נובע הפחד הזה? מדוע הורה בוגר לא שימח שמישהו יעיר-איר את עיניו על ילדו עצמו ובשרו?! אלא שההורה לא תפס מספיק מרחק בקשר בינו ובין הילד, והוא מערעב בין המושגים 'חינוך' ו'צמיחת הכח הגדול' של הילד, לבין הרגש הילדותי של ההורה שלא הספיק להתגבר, ודורש ממנו מעורבות רבה מדי, וגורם לו לפחד מאד מכל מילת בקורת והכונה.

ב. מגע והשתעשעות

ר' נחמן מיעץ לנו לא להשתעשע רבות עם הילדים. כל זה כמוכן כשזה בא לצורך עצמינו, בנודאי וברור הוא שאם הילד זקוק למגע חיובי וקירוב עלינו לתת לו כפי צרכיו, וכאן כמוכן האם היא זו שצריכה לתת יותר מטבע הדברים, אך הקו המנחה הוא לתת לילד את צרכיו, ולא לספק את צרכי האני, כי אם האדם יהיה דבוק מדי בילד, קשה יהיה לו לשאת את האכזבה שהילד מסב לו, זה יעורר ירכוח וכעס עד התנכרות.

התנכרות, אי פניות, והצבת מרחק - ישנו הבדל גדול ומהותי בין הצבת מרחק שהאדם עושה מתוך אמונה ואמון ומתוך בחירה, לבין התנכרות שגם היא יוצרת מרחק, אבל נובעת כאמור מאכזבה וכעס, כי בפנים הלב כואב ומערעב, וכאילו ההורה מתרחק מהילד ולמעשה מייחל להרגע שהילד יבוא לפי אמונתו ולישר בחזרה אתו את הקו. גם ה'אי-פניות' לילד שכל כך מצויה בדרונה באה מתוך האמונה בכוחות ההורה, שמוכן לעבוד שעות רבות מתוך לבית ולא יכול לעמוד מול ילד בן שלוש שאינו מוכן לאסוף את הצעצועים.

כי ארץ אפים תלוי באמונה - האם צריכה להאמין בסמכות שניתן לה מאת הבורא יתברך שמו, ולהאמין בכוחותיה, וגם להאמין בטוב של הילד שייצית לה, אבל צריכה סבלנות. לא תמיד הילד נשמע ברגע הראשון, צריך לפעמים לומר לו שוב ושוב, ובניתיים להתפנות לצרכים אחרים ולהמתין לילד שיבצע את המטלה.

דברנו פה כאילו על זוטות של ילדים קטנים, אבל העקרון הזה עובד גם עם הבוגרים - לתת אמון ולהתאזר בסבלנות רבה, בפרט בגיל ההתבגרות, ולהיות חרש אלם ועור (אם לא פנו אלינו ישיר בחוצפה), לא לשמוע את הרטינות שנאמרו מתחת לאף, ועיקר העיקרים לא להפסיק להתפלל על הילדים שוב ושוב, מתוך אמונה שבדואי השי"ת ישמע לנו ויצמח לנו דורות ישרים.

הפס' אומר "וכל בניך לימודי ד" - אל תקרי בניך אלא בניך: הילדים שלנו הם הבונים העקרים שלנו, הם אלו שמצמיחים בנו קומות נוספות, ומולידים רבדים חדשים בלבנו של אמונה, אמון, סבלנות, אריכות אפים, התבגרות עצמית, ענוה וביטול, ובעיקר מצמיחים בנו את כח התפילה שבלעדיה אין לנו שום סמיכה ויתד.

עלינו לזכות שהאבות הקדושים, שהם סללו את הדרך לכל הדורות, עברו נסיונות קשים עם ילדים לא הגונים, וזה לא פגם בקדושתם ובהעברת היסודות והדרך לעם ישראל.

ניסיתי לגעת בכמה נקודות עקרויות, אבל כמוכן שכתבה אחת אי אפשר למצות הכל, ועוד חזון למועד.

אסיים בפסוק שקראנו זה עתה "וירא אליו ה' באלוני מורא והוא יושב פתח האהל כחום היום" מביא על כך רבי נתן חסד נפלא: 'אלוני' - לשון אילנות, 'מורא' - לשון תמורות ושינויים; אברהם אבינו עבר הרבה שינויים ותמורות בחייו, פעם הרגיש שנמצא באילן נטוע, אילן החיים, ופעם התרסק והרגיש שנמצא באילן של מות, עץ הדעת טוב ורע. שנים רבות הוא יושב 'בפתח' האהל, הרגיש שעדין לא זכה להכנס לתוך הקדושה, אך הוא לעולם לא בעט ולא התייאש, אלא המתין וישב 'כחום היום' - בתוך כל הנסיונות הרתוחים והחמים, הכעס והבלבול, התאות וחלישות הדעת, והנה דוקא בחוליו 'וירא אליו השם' - בזמן הכי מפתיע, התגלה אליו ד' בהתגלות מלאה כביקור חולים, ורק בגיל 99 זכה לכינוי 'תמים' לאחר שעמד בניסיון ברית המילה, ובגיל 137 זכה לפסגת השלמות בניסיון העקדה שאז נאמר לו "עתה ידעתי כי ירא אלוקים אתה".

אז אנא, באנה נתאזר באמונה ובאריכות אפים, שהם היסודות העיקריים בגידול ותחן הילדים, ובדואי בע"ה כולנו נרוה נחת אמיתית מהם.

ההרצאה

חיה יצאה מן האולם בתחושת מעורבות. מילא, עוד שיעור שונה בתכלית הצטרף לסל חוויות... הן לפחות יצאו מרוצות, ואם חדרו הדברים גם אל ליבי - דיניי.

המהפך

שנתיים ימים עברו מהר מאד. חיה הספיקה לשכוח את אותה הרצאה אומללה ומיעוט משתפתפיה. החיים הפכו עמוסים ומבוכים עוד יותר. היא עברה ללמד בסמינר חדש, מסרה עוד עשרות הרצאות לתלמידות ונשים, לעומת הרצאות ההתנדבות של "ד לחוזרים" שכמעט ולא הצליחו להשתחל אל סדר יומה, ושמואל שלה כבר הקים את ביתו במזל טוב.

דווקא כשישבה מול עורכת הדין והביאה את ערמת המסמכים להכנה לחתימה על חוזה הקנייה על דירתו של שמואל, נזכרה חיה באותה הרצאה שכוחה ומתסכלת.

הן דנו בריחוק של פרויקט הדירות ממרכז העיר, ועורכת הדין החביבה, חבושת המטפחת הגיבה בטבעיות: "אני עצמי מתגוררת ב'נטיעות', מחוץ לעיר, ונוסעת למשרד יום יום. זה לא נורא בכלל." חיה זקפה גבותיה בסקרנות. "נטיעות?" הדהדה אחריה, "הייתי שם פעם, לפני... לפני שנתיים בערך. יישוב חסר דת לחלוטין. אפילו להרצאה שלי מטעם 'ד לחוזרים' לא הגיעה אף אישה... בעצם, הגיעו שתי זקנות. איך את מסתדרת שם כשומרת מצוות?"

"היישוב שלנו כיום מלא אווירה וריח של תורה. שיעורי יהדות רבים מתקיימים בבתי, הקימו בית כנסת ב'נטיעות', אפילו בעל המכולת הקטנה הבין כבר שעליו לשנות את הזמנותיו, ולהביא מוצרים בעלי הכשר. מה אמרת? מתי היית אצלנו ב'נטיעות'?"

"לפני שנתיים בערך.. בחודש אלול נראה לי". זכרו של אותו יום מבולבל ועמוס צף מול עיניה. ההרצאה שנשכחה מסדר יומה, ההתלבטויות, המאמצים המרובים, ומפח הנפש מול האולם הריק, השיעור שמסרה לפני שתי הנשים ההן, איך קראו להן? אושרה?! אושרית? ודליה? היו ימים..

"האמת, המהפך המופלא הזה די חדש ביישוב שלנו". הייתה עורכת הדין גאה לספר: "כן, זה סיפור של שנתיים בערך. אני עצמי חזרתי למקורות בזכות דליה, חברת היישוב שלנו. היא וחברתה אושרית ספרו על איזו רבנית חיה מופלאה שדברה איתן על הבורא ועל האמונה שבלב... תורה, חגים, ימים נוראים, כל מיני מושגים הן הכניסו ליישוב בעיניים בורקות, וסחפו אחריהן עוד ועוד מאנשי 'נטיעות'. הן דאגו לשיעורי תורה ביישוב, כנסו אספות ושכנעו בלהט. הן אחראיות למהפך המבורך שלי ושל עוד הרבה אנשים מ'נטיעות'. את לא תאמיני, שתי נשים מבוגרות, פנסיונריות חביבות- הצליחו להפוך יישוב שלם!"

"מה? את בטוחה? איך קוראים לשתי הנשים? אושרית ודליה? הרי הן שתי הזקנות הבודדות שהגיעו להרצאה העלובה שלי, אי אז באולם הגדול והריק!"

"אם כך", הבינה לפתע עורכת הדין, והציצה במסמכים הממתינים על השולחן. "את חיה שולמן? את היא הרבנית חיה שהן הזכירו כל הית? אז זו את שפתחת את הפתח לשינוי העצום של 'נטיעות'."

לא הייתה זו הרצאה עלובה, הרבנית. כלל וכלל לא.

אם חשבה חיה שהניסיון העיקרי מאחוריה, בחלוף חצי שעה נוכחה לראות כי הקושי הגדול עוד לפני. הרכב פנה לעבר היישוב, ועצר ליד אולם הכינוסים במרכז היישוב. היא צעדה אל האולם הלא מוכר, ונרתעה מהשקט השורר. האם כאן אמורה ההרצאה שלה להימסר? מדוע השקט החריג?

כשנכנסה לאולם, הלמה בה ההפתעה המשתקת: המקום היה ריק. כמעט ריק, ליתר דיוק. שתי נשים זקנות ישבו בשורה הראשונה ונעצו בה מבטים חוקרים. "את הרבנית חיה?" ברהרה הימנית בקול צרוד למחצה. חיה הנהנה במבוכה. "אולי נמתין עוד מעט, שיבואו עוד נשים?" שאלה כמעט בלחישת. "אין צורך. כבר עברה השעה תשע. מי שלא הגיעה עד עתה, כבר לא תגיע. מה את אומרת, דליה?". גיחכה לעבר חברתה.

"לא נורא רבנית, אנחנו מוכנות להקשיב. לא נרדם באמצע, נכון אושרית?" צחקה הגברת והשתעלה ממושכות.

חיה נחתה באפס כוח על כיסא המרצה. מראה האולם הריק, על עשרות כיסאותיו הצפופים לעג מולה במחול עוועים. כיסאות רבים כל כך, וריקים. מדוע ולמה טרחה לצאת מן הבית? על שום מה וויתרה על שלל תכניותיה? היאך גזזה את מיטב תכנוניה ומיירה הנה בשביל... בשביל שתי זקנות משועממות?

אולי תקום כבר עתה, ותחזור אל הבית המצפה וממתין לה בקוצר רוח? היא תסביר לשרה מה ארע, שרה לא תכעס עליה. אף אחד לא יכול לדרוש ממנה להקריב את זמנה היקר בשביל להפיג שעמומן של שתי קשישות. כך תוכל לחזור אל מטלותיה ולנסות לגשר על שעת הנסיעה האבודה. אולי תספיק עוד לקפוץ גם לבר מצווה? ולבשל צהרים? ול...

ההרצאה

השתיים הרימו אליה עיניים תוהות. "הרבנית, את רוצה לשתות משהו? כוס מים מספיק כשרה בשבילך?" חיכה אושרית בתמימות, והיטיבה ישיבתה.

"מה רצית לומר לנו, הרבנית?" תלתה גם המצוננת, אולי זו דליה, מבט תמוה. "אנחנו מאמינות בלב, שתדעי לך".

חיה התנערה מחשבת מחשבותיה, וחיכה אליה בעידוד. בכוחות לא לה גרשה את מחשבות התבוסה. אם כבר הוביל אותי הקב"ה לכאן - אעשה את שלי. אינני אמורה לחשב חשבונות ולספור את המאזינות לדברי. את שליחותי שלי עלי לבצע, וגם אם רק אני אחיה זו שאתחזק ואקח לליבי את הדברים - לא יהיה זה לשווא.

במאמץ רב ברהרה חיה את מילותיה, מנסה להתגבר על תחושת הייאוש הזוחלת. היא מוללה את הדף המסודר ובו ראשי הפרקים להרצאה, ודלתה בנו אחר זו את מילותיה. שתי הזקנות דווקא הקשיבו בנימוס רב, בין לבין שאלו שאלות ענייניות, והנהנו בהתלהבות למשמע תשובותיה. היא נסחפה אל הרצאתה שלה, ועם הדקות החולפות הצליחה להתעלם ממראה האולם הריקני ולהתרכז בדבריה. השיעור המזורז התנהל כשורה ואפילו מעבר לכך. אווירה טובה שררה ביניהן, והשיחה נמסרה כדבר אישה אל רעותה, ללא רמקול ועם הרבה יחס אישי למאזינות הבודדות.

תשעים הדקות עברו ביעף. השתיים התרוממו בכבוד מעם כסאותיהן ונפרדו ממנה בחביבות. "חישת לנו הרבה מאד!" "היה מעניין ומחכים", הוסיפה רעותה ונתמכה במשענת הכיסא. "תודה לך, הרבנית!"

היא גששה אחר העט בידה הפנויה, והעבירה את האלחוט אל כתפה. "באיזו שעה התור המוקדם ביותר?" בקשה שוב לשמוע, ובו בזמן הורידה את לוח השנה מהקיר.

"מחר בשעה שמונה וחצי, תור לד"ר שמעוני". כולמלה חיה ושרבטה תזכורת במשבצת של מחר.

היא סגרה את השיחה ונאנחה. בימי סוף חופש-תחילת שנה-עמוסים שכאלו, היא לא סומכת על עצמה שתזכור אפילו את התור למחר בבוקר... הלוח כמעט וחזר למקומו על הקיר, ולפתע צדה עינה רישום חשוד: מה זה? מה כתוב כאן, במשבצת של היום? האם אני רואה נכון? הרצאה במושב נטיעות?

היא לפתה את הלוח בחוזקה. זה לא יתכן. הרצאה היום, והיא לא התכוננה? לא התארגנה ליציאה, לא הכינה מה לומר... איך היא אמורה לעשות את זה הערב? בדיוק הערב?

ההתלבטות

חיה הרימה עיניים מכווצות, וסקרה את השטח סביב סביב. מוטי הקטן מייבב במיטתו, עם חום גבוה. אברימי ושרי מתווכחים במרץ על חבילת מדבקות למחברות, על שולחן הסלון עוד מתגוללים שיירי נייר עטיפה ופיסות סלוטייפ, השעון דוהר בקצב זריז, וארוחת הערב עוד לא נצפית באופק... דודי שוכב שרוע על הרצפה, פניו טמונות בעיתון הילדים, ורבקי מסתגרת במרפסת עם הטלפון. ורגע... הבר מצווה של השכנים ברנד גם כן וערכת הערב.

מה יהיה? אולי תרים טלפון אל שרה מהארגון "יד לחוזרים" ותבקש למצוא לה מהר מהר מחליפה? ואולי אפשר עוד להודיע על ביטול ההרצאה? נכון, היא יכולה לעלעל בקלסר ההרצאות שלה ולשלוף אחד משיעורי הרזרבה שמסרה בהזדמנויות אחרות. אולי גם השכנים יוותרו לה על ההשתתפות במשחתם, אבל השעה! מאוחר כל כך, וכמה תכניות תכננה להספיק הערב! הספרים של אברימי שמחכים לעטיפה, רפרפו על אוגדנית השיעורים לתלמידותיה לחודש אלול, ובישולים למחר... והשיחה הדחופה לשדכנית בקשר להצעה שהציעה לשמוליק... וה... מה יהיה על כל אלו?

הנשים שיבואו לאולם הכינוסים ביישוב - מה יהא עליהן? עד שהתרצו לבוא, עד שהתלבשו, עד שהחליטו אם כדאי לצאת מהבית בשביל כמה מילים ממרצה לא מוכרת... מה יחשבו על "יד לחוזרים"? כיצד יגיבו בפעם הבאה שתזמין אותן שרה להרצאה פותחת לבבות? האם יקבלו דעה שלילית על כל שיעורי התורה שיציעו להן מעתה והלאה? חבל... באמת חבל. וכל זאת יזקף לחובתה בדיוק לקראת הימים הנוראים, האומנם?

אך בעצם, אולי היא עוד יכולה לזקוף את השיעור לזכותה? אולי באמת...?

חסירות נפש

חיה החליטה לא להחליט. היא נמנעה מלהביט על השעון הממהר. חיש עברה לנוהל חירום, גייסה את רבקי לעזרה דחופה, וויתרה על ארגון הבית הכללי, הריצה ארוחות ואמבטיזות, דחתה כל מה שאפשר ליום המחר, והספיקה אפילו לעיין בריכוז חלקי בקלסר ההרצאות, כשירדה אל הרכב הממתין לקחה אותו יחד עמה. אולי תוכל לקרוא בדרך ולהתכונן טוב יותר. כמה נשימות עמוקות להרפיה חלקית, כן, היא כבר יושבת ברכב הנוסע ליישוב נטיעות. ברוך ה' שהצליחה. העיקר שיצאה ולא ביטלה את השיעור החשוב.

סיפור של הרבנית י.ל. (חלק ג - סיום)

שווה לכם לקרוא את הסיפור הזה עד הסוף.

אני הולכת להעביר לכם מספר מסרים ותובנות, ששינו לי את החיים, שינה את ההסתכלות, שינה את החשיבה, שינה המון תחומים מהחיים.

אני רוצה להעביר לכם את המתנה הנפלאה הזו, רק משום שאני מאמינה שאם אני הפסקתי לסבול, ברגע שקיבלתי את המתנה הזו, אין סיבה שאף אחד ימשיך לסבול.

אני בטוחה שכל אחד שקורה את העלון הזה, מתמודד עם קשיים, דילמות, נסינות, כאבים...

בטוח לי גם שלעיתים אתם מנסים להזיז קירות, להתיעץ, לפעול, להלחם, להוציא סכף אם צריך, להתפלל בלי סוף, לבכות, לתת צדקות. בקיצור לעשות הכל!

וכאן, הגעתי בעצם לתובנה ולמתנה הראשונה הנפלאה שאותה אני רוצה להעביר אליכם.

לאחר שהבת שלי התחנתה לבד, בלעדיו, ולאחר שעקרנו מהדרום והגענו למרכז ללא פרנסה, ללא הווה וללא עתיד, חשבנו שהתחלנו דף חדש.

חשבנו, אבל לא כך רצה ריבנו של עולם.

עברנו נסיונות בלתי ניתנים לתפישה אנושית. אבל עברנו אותם בחסדי ה'.

אני אישית התחזקתי מאוד בתפילה. אפשר לומר שעד אז לא ידעתי להתפלל. עד אז הייתי מגישה רשימות בקשות לריבנו של עולם ועוד קוראת לזה תפילה.

בתקופה הזו, שמעתי על ר' נחמן. מה הקשר ר' נחמן אלי??

דיד המשפחה הביא לי בחשאת א "משיבת נפש", קראתי ומיד אורו עיני.

התביישתי לשאול, להעמיק... גם כי פחדתי מהתגובה של בעלי. (היום, אגב, הוא יודע את הספר הזה בע"פ ואפילו מצטט ממנו מידי פעם).

הרגשתי שאני רוצה להתפלל אחרת שאני רוצה להתבודד עם ריבנו של עולם, אבל לא ידעתי איך עושים את זה, לא היה לי גם את מי לשאול. אבל

הרגשתי שרק אם אעשה את זה מידי יום, בעצם מידי רגע, אוכה למעט אור.

וכך בתחילה רק בלילה התחברתי כפי שהבנתי לריבנו של עולם. פשוט דיברתי איתו. סיפרתי לו את כל מה שעברתי היום ושאלו לי כבר כוח.

אח"כ התבודדתי בכל רגע כשהרגשתי שאני נופלת. לא יודעת איך אפשר בלי המתנה הזאת.

ואז- בא המבחן. הרגשתי שעליתי דרגה בקשר שלי עם ריבנו של עולם.

ו... מה נראה לכם שקרה?

עוד נסיון.

אורו, איזה נסיון.

חשבת לי תומי שלאחר שעברתי לעיר הגדולה, לעיר שבה האווירה הרוחנית נמצאת בהישג יד, אוכל לשבת בשקט. אבל לא כך רצה ריבנו של עולם.

דווקא בעיר הגדולה, בסביבה השמורה, בקרילה הנפלאה, קרה לנו אסון נוסף.

הבן יקר שלי נפגע מאחד מרבותיו בשיבה (שהיה בעצם שליח של מישוה) ומכאן הדרך להידרדרות הרוחנית, היתה רק עניין של זמן...

חשבנו שנסתדר, שזה כלום, שהכשרונות שלנו יסייעו לנו להסביר לו, שנמצא את האנשים הנכונים להרמינו אל דרך הישר, אבל לא.

הוא המשיך ונפל והתגלגל משיבה אחת לשניה עד... עד שהחלטנו שאנחנו מפסיקים להלחם.

הרי לא עשינו שום דבר שהוביל לכך. כך ריבנו של עולם סובב. אז למה להלחם?

בסביבה הקרובה, חשבנו שנפלנו לייאוש, שאנחנו בדיכאון. אבל אנו כבר לא היינו עוסקים במה יגידו, כי בימלא אין לנו שליטה על זה.

הפסקנו להלחם. ממש כמו שאומרים: "גם זו לטובה". אבל מהמקום הפנימי והעמוק ביותר.

הפכתי למומחית בתחום של נוער נושר. כיום אני מרצה מבוקשת, מעבירה סדנאות, מטפלת בפועל בחורים ונוער עצמו בסיעתא דשמיא בהצלחה מרובה.

מעבר למקצועיות, יש לי נסיון חיים עשיר. ואני מדברת עם הורים בגובה העיניים, בגובה הכאב והצער ויודעת שרק כשמגיעים למקום המיוחד הזה של "אם נוח לנו נוח גם לך" אפשר לזכות לישועה.

ואני זכית.

הבן שלי חזר אלי, לבית הפרטי שלי, לבית הפרטי שלו, לבית הפרטי של עם ישראל ועוד הדי נטויה בע"ה.

לאחר חצי שנה שלא הניח תפילין ולא התפלל, הוא חזר לאיתנו בחסדי ה'.

ושמחת בילדך

הילד הקטן כבר מפחד לצחוק מהבדיחות. אז הוא מתחיל איתי חזיתית והופך את כל הווארט שהשמעתי לחוכא ואיטולוא, תוך כדי הדברים שלי.

"כאן כבר לא יכולתי להתאפק" מספר המשגיח "צעקתי לעברו: 'תזהר, עוד מילה אחת אתה יוצא מכאן', מרוב מבוכה מכל הסיטואציה כנראה נגעתי באפי, והוא רק חיכה לרגע ושאל בעזות: 'מה קרה, יצאתי לך מהאפק?' באותה שניה ניגשתי אליו, תפסתי אותו מהצווארון, גררתי אותו מהכיסוי ושאגתי לעברו: 'צא הרגע מהבית, אני לא רוצה אותך כאן!!' הילד צועק בחזרה: 'לא רוצה לצאת'. אני גורר אותו בכוח, בחור בן ארבע עשרה. כבר כמעט בגובה שלי. ויש לו כוח. אני מלא בועם גורר אותו לעבר הפתח מונע בכוחות רעים של כעס. רועד כולי ממאמץ, פותח ביד אחת את הדלת וכיד השנייה זורק אותו החוצה. וטורק את הדלת.

"כולם יושבים שותקים סביב השולחן. אף אחד לא נוגע באוכל. איש לא מסתכל בפני אחיו. אני רואה מוויית העין איך הם מפחדים לפגוש במבטי. אווירה פצועה. שקט כואב. הילד בחוץ בועט בדלת קצובות, הוא רוצה להיכנס. הבעיטות שלו מרעידות את כל הבית, עושה רושם שתיכף הדלת נופלת יחד עם המשקוף. עם הטיח שמחזיק אותו.

"פתאום משתדר שקט. אני מסתכל מהחלון של הסלון שמשקוף לחדר המדרגות ורואה אותו עומד ומבטי בנו. אני מסתכל עליו. הבן שלי. יש לו צמיחה הפוכה בקדמת המצח. הוא ירש את זה ממני. אני יכול לראות את הפרצוף הנעלב שיש לו עכשיו, הוא משרב את שפתיו בדיוק כמו שהיה עושה מאז היה ילד קטן. והוא הבן שלי. זרקתי אותו משולחן השבת של הבית שלנו. משהו חם מציק לי את הלב. ואני מרגיש מאוד חזק שאני ממש אוהב אותו.

"אני ניגש אל הדלת ופותח אותה. הוא עומד מכוון מוגן בידו על ראשו. מבין שמגיעה לו עכשיו מנה הגונה. אבל אני יודע. שזה הילד שלי שאני הורס ומשפיל כבר הרבה זמן. 'מחנך' אותו. ופועל 'בסמכותיות'. והורג אותו בשיטתיות. וכשאני קולט זאת בשבריר רגע של הארה שמיימת אני עוטרף אותו בחיבוק חזק. ובוכה על צוארו בכי נורא. הילד המום. אני בוכה ואומר לו: 'איך יכולתי כך לפגוע בך? איך הייתי רשע ולא הבנתי אותך? אני צועק 'ע' ל' את כל הצעקות שהוא היה צריך לצעוק... אני מתישב ליד השולחן, טומן את פני בכפות ידי. ורואה בחילון אחורי איך הייתי נראה בכל אותם פעמים בהם 'ח' י' נ' י' אותם...

"היתה לנו שבת מיוחדת. כזו שמעולם לא חווינו. כאילו מישהו החליף לי את הדרדיר דיסק. הבנתי שעד עכשיו בכלל לא ראיתי את הילד. ראיתי רק את עצמי. איך 'אני' כלומר 'כבוד' מצליח בחינוך כאישיות חינוכית. לא ראיתי בכלל את הילד, לא ניסיתי להבין מה עובר עליו ומדוע הוא מתנהג כפי שהתנהג. שהרי לא היה סתם הוא לא ילד רע. ומאז הכל השתנה. אני לא אותו אבא. והוא לא אותו ילד. ואני עדין לומד המון ומשתדל להשתפר.

"זאת כל הסיפור הזה", מסיים המשגיח "רציתי לספר לכם על רב אלמוני בעילום שם. אבל החלטתי לספר לכם את האמת שתדעו שבדידי הוא עובדא..."

כמה צריכים אנו לתת לב. ולחיות אבא כזה. שילד ירגיש שיש לו אבא. וגם אם הוא מלך הוא לא שוכח להיות אבא.

שמחה ונחת.

זוכרים את התרגול? סליחה את בן המלך מהפרק הקודם.

זיכני השם יתברך, ונתן בדעתי הסבר מדהים על המהלך של הסיפור המופלא הזה. כאמור, בן המלך השתגע והתחיל להתנהג כמו תרגול. והיחיד שהצליח לרפאו מהשיגעון היה החכם שנכנס איתו מתחת לשולחן.

וכאן ישאל השואל הנבון: למה זה קרה לו? האם היו לו אי אלו 'חסי לידות' או 'עומס רגשי' ששבר אותו?... מה יכול גרום לבן מלך משופע כל טוב לרצות לנקר פירורים מן הרצפה כאחרון התרגולים. או במילים שנוגעות לנו: למה הילד הזה שאני כל כך משקיעה בו, והוא חי כמו נסיך, למה הוא מתנהג לפעמים בצורה לא הגיונית. וזו הגדרה העדינה, למצבי חוסר הגיון למיניהם שילדינו מוצרים לנו מעת לעת.

אז ברשותכם נקודה קטנה למחשבה: אולי בן המלך הפרטי שלכם המשופע כל טוב מרגיש קצת בודד? אולי הוא חש שאף אחד לא באמת מבין אותו ונמצא אתו בעניין. אולי רשמית יש לו אמא אבל מעשית הוא חי בבית עם מלך רם ונישא. כלומר עם משהו שנותן לו את ההרגשה שהוא חי עם אחד כזה. שהרי כפי שכבר הזכרנו גם אל הקב"ה אנתנו פונים "ברוך אתה" לשון נוכח המביע קירבה ומאידך ממישיכים מלך העולם... ולעניינו. כבודנו כהורים במקומו מונח וילדינו מצווים עליו. אולם הדבר אינו סותר את הרגשת הקרבה המוחשית שילד צריך לחוש להוריו.

אביגדור בן הארבע עשרה היה הכבשה השחורה בין בניו המצוינים של הרב אומפלטשין. כשכל הילדים היו משיבעים נחת את ההורים לבית אומפלטשין היה אביגדור מוציא להם את הנשמה. אבל בפניצטה דקיקה במיוחד ומהאוזניים דייקא. הרב אומפלטשין הנו משגיח נערץ בשיבה חשובה בכותל המזרח של עולם הישיבות. ואת המעשה הבא שקרה באמת הוא מספר לתלמידיו הנדהמים בלשנונו הוא:

"אביגדור היה ילד חצוף במיוחד. הוא לא החמיץ שום הזדמנות להתחצף אלי או לרעייתי. אני לו ויתרתי, והלכתי אתו ביד קשה מאוד, מה שעוד יותר הגביר את החוצפה מצדו. אני כמובן הקשיתי עוד יותר את ידי, והילד ספג מממני מנות כבדות ביותר, שרק העצימו את ההתנהגות הקשה שלו. אבל אני לא הבנתי את המסר והמסכתי בשלי, כשלשיטתי "בבית הזה לא תהיה חוצפה" ולמעשה החוצפה רק הולכת וגדלה מגודל ה'מנות'. וכן "הוא לא יכתיב לי את הכללים" כשבעצם הוא בהחלט הכתיב לי את הכללים בכך שגרם לי לכעוס להתעצבן ולאבד שליטה.

"באחת השבתות הוזמן אלינו אורח חשוב שבא להתבשם מזיווי בתור משגיח נערץ כאמור. הזחרתי את הילד חזור והחזר שלא יעשה לי בושות ויתנהג כמו בן אדם לפחות כשהאורח נמצא. כמובן שלא התייחסתי לתגובותיו. כי הרי אני הוא זה שקובע איך להתנהג כאן בבית.

"סעודת השבת החלה, והילד התחיל לעשות לי בית ספר. אנתנו שרים זמירות והוא משדר בערוץ אחר זמירות נוסח עדות המזרח. ככה בטון נמוך אומנם. אבל כזה ששומעים אותו. אני מנסה לרמוז לו בעדינות שיפסיק, והוא - מסתכל לי בעיניים וממשיך לשדר... אני עובר להשמיע דבר תורה הוא מספר בדיחות לאחיו הקטן שפורץ בצחוק. בשלב הזה אני כבר רומז לו ולא כל כך בעדינות שיפסיק.

בזכות ההכנה ובזכות הקרבה.

ובזכותו אני זוכה בעצם, להשיב לב בנים לאבותם.

זהו רק חלק אחד מהסיפור שלי.

כשחשנו במעט הקלה בנושא כאוב זה, קפץ עליו רוגזו של... המון.

בעקבות המעבר החפוף למרכז, נאלצנו למכור את ביתנו, את הרכב, לשבור חסכוניות, וכי'...

עיקולים ומכתבי התראות, הפכו כבר לדבר שבשגרה.

5 שנים אנתנו מנסים למכור את הווילה שלנו, ללא הצלחה.

הורדנו במחיר ל-0 ממש. בכל פעם שהגענו לחתום חוזה העסקה בוטלה.

צו מימוש מהיר של כונסת נכסים עמד לנו בגרון.

ניתן תאריך לפינוי השוכרים ואנא אנתנו באים.

ושוב, תפילות, צדקות, סגולות וישועות. כלום. ריבנו של עולם לא רצה שנמכור.

אבל מה יהיה עם החובות?

אתם צריכים להבין. וילה בת 11 חדרים עם 2 חניות, עצי פרי, מרפסת ענקית, מקלט תקני ומה לא?!

כל זה הציענו למכירה בסכום של: ₪ 1,500,000 במיקום מצוין.

אין לזה שום הסבר טבעי למה לא הצלחנו למכור אותה.

בר"ה האחרון, בעלי רצה ליסוע לאומן, לבכות לר' נחמן שיתפלל לישועתינו. זהו. אי אפשר יותר.

אבל... אחד הנושים הוציא עליי צו איסור יציאה מהארץ.

לא ויתרנו. שלחנו את החתן שלנו לאומן. (שגם זה נס בפני עצמו איך הסכים, אין לו כל כך קשר לעניין)

הודענו לו שנשתתף בסכום מוכבד מהכרטיס.

באותו יום בכרהיים, עדיין לא העברנו לו את הכסף!! הדירה נמכרה!!

צריך להוסיף עוד מילה??

הודעה משמחת

בשמחה רבה הננו לבשר על פתיחתו של

'קו הקבצו'

הקו מיועד לציבור חניכי הישיבות
העוסקים בתורת מוהר"ן מברסלב
בקו ניתן לשמוע עדכונים וחדשות, לצד
שיעורים, ראיונות, סיפורי התקרבות ועוד
הציבור מוזמן להתקשר לחזק ולהתחזק

מספר הקו: 0799290543

שמעו ותחי נפשכם

לפרטים: 0548487317

נ.ב. פירוט מלא של תוכן הקו, יופיע

בגליון הבא אי"ה

הודעה משמחת

הננו שמחים להודיע כי בס"ד
נפתחה ישיבה חדשה המיועדת
לבחורים שנאלצו לעזוב את
הישיבה בעקבות הנסיעה לראש
השנה

ברמה גבוהה וצוות מובחר

לפרטים

0548482279

או: 0533150100

מאגר השידוכים

בס"ד הוקם מאגר מיוחד של שידוכים עבור בני התורה ההולכים לאורו של מוהר"ן

מברסלב זיע"א

הן בחורים ששייכים לסגנון זה והן משפחות שמחפשות לביתם בחור בסגנון זה
לעת עתה כבר נרשמו משפחות רבות וכן גדולה של בחורים ובס"ד נסגרו כבר כמה

שידוכים וחלק נוסף נמצא

בשלבים מתקדמים ב"ה

בחורים או משפחות מסוג זה - מוזמנים לפנות אל המוקד ולמסור את הפרטים
הנחוצים (דיסקרטיות מלאה)

לפרטים: 0527116037

6 מפגשים!

כניסה לעולמה הקסום של השבת בסדרה הייחודית:

השבת עונג

עם הרב דוד גבירצמן

מפגש פתיחה לסדרת שיעורים בת 6 מפגשים
הכוללים בין השאר את הנושאים:

א איך נרפון את השבת ליגם שכל המשפחה תחכה לו כל השבוע.
ב איך נכנס לעובת בעמחה, ברוגע, ובלי לכעוס.
ג איך נעשה את שולחן השבת לחוויה מרוממת ומרכזית.

השיעורים נוגעים בחלקים שונים ומרתקים של שבת קודש, במשמעותיות הפנימית והנסתרות, ובגתית כלים להעצמת חווית השבת המשפחתית.

תגובות ממשנתפי הקורס במוחזורים הקהמיים:

היום - השבת, היא היום הגדול והכי רגוע שלנו כשאנחנו יחד עם המשפחה. **א** למה יש שבעה שלם בין שבת לשבת? **ב** למה יש שבעה שלם בין שבת לשבת? **ג** למה יש שבעה שלם בין שבת לשבת?

חמישי | ה' נסליו | 19:00

רח' רבי עקיבא 17, ב"כ זכרון ישעיה, אלעד

כיסופים | שיעורים - סדוואי - מסעות חיים | 052-7172452 | פרטים דוד קלינגן

שיעור קבוע!

"היום חייתי חיים טובים"

[רבי נחמן]

אינספור אנשים כבר חוללו שינוי בחייהם באמצעות הספר ליקוטי הלכות אתה רוצה שינוי, אבל איך מתחילים? זה בשבילך! לומדים ליקוטי הלכות ומבינים את החיים

שיעור שבועי

עם הרב דוד גבירצמן

נושאי השיעורים בליקוטי הלכות:

א סוגיות נבחרות באמונה לעבודת השם
ב תורת המחשבה של רבי נתן מברסלב זי"א
ג נצות מעשיות לחיים טובים ומאושרים

החל מיום ראשון | 05/11 | 20:00

נחל אוריה 19, "בית אברהם", ב"ש, רמה א'

כיסופים | שיעורים - סדוואי - מסעות חיים | 052-7172452 | פרטים דוד קלינגן

הופיע!!!

קובץ 'הקבצו' - ובו כל הגליונות שיצאו לאור עד כה

קובץ א - גליון 1-14 עם הנושאים: תנועה, לימוד התורה, התסכול, עבודת הלילה, הודאה, שובבי"ם.

קובץ ב - גליון 15-25 עם הנושאים: התקשרות לצדיק, שמחה, חסד ומצוה, שביעי של פסח, ספירת העומר, הכמה והמיוחד, שבת קודש, התהדרות.

להשיג במרכזי ברסלב ובתנויות הספרים.

לפרטים נוספים: 0527143103 | לקבלה בדוא"ל: vhecnu@gmail.com

לא היה כבושם הזה

מחיר מיוחד:

9 ש"ח בלבד

להשיג את העלון/לתרומות/ולכל הערה ניתן לפנות למשרד "נעשה ונשמע" או למס' 0527143103. דוא"ל: ale148148@gmail.com

על רבי נחמן שמת? "

רוצה להכיר אותנו?

יש לנו הזדמנות נפלאה בשבילך - מתחילים ללמוד ולהכיר את תורתו של מוהר"ן מברסלב לעומק ובדרך מעשית מ - א' באלול 123/8

שיעור עיוני קבוע ומרתק בספר הקדוש ליקוטי מוהר"ן

עם הרב דוד גבירצמן

כל יום בשעה עיר רביעי | 21:00 | ר"ג

מתחילים תורה ר' בנושא: סוד התשובה וכוחות אלול

כיסופים | שיעורים - סדוואי - מסעות חיים | 052-7172452 | פרטים והרשמה // דוד קלינגן

בכל שיעור תוקדש פינה לבינו עזותי של רבינו באופן מעשי

הקבצו